

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

FILOZOFICKÁ FAKULTA

ANALÝZA MORAVSKÝCH VINAŘSKÝCH STEZEK

Bakalářská práce

Autor: Veronika Stropková

Vedoucí práce: Ing. & Ing. Lucie Sára Závodná, Ph.D.

Olomouc 2016

Podklad pro zadání BAKALÁŘSKÉ práce studenta

PŘEDKLÁDÁ:	ADRESA	OSOBNÍ ČÍSLO
STROPKOVÁ Veronika	Rychtařov 111, Vyškov	F13840

TÉMA ČESKY:

Analýza Moravských vinařských stezek

TÉMA ANGLICKY:

Analysis of the Moravian wine trails

VEDOUcí PRÁCE:

Ing. Lucie Šára Závodná, Ph.D. - KAE

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ:

1. Vypracujte referši dostupné literatury k nosnému tématu práce.
2. Analyzujte možnosti ubytování, sportovních, odpočinkových a kulturních aktivit v okolí vinných stezek.
3. Vytvořte dotazník s cílem zjistit spokojenost klientů na vinných stezkách.
4. Vytvořte doporučení pro zlepšení vinných stezek.

SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY:

GOELDNER, Charles R., RITCHIE, J.R.Brent. Tourism: Principles, Practices, Philosophies. 11. vyd. Hoboken, New Jersey: John Wiley & Sons, 2009. ISBN 978-0-470-08459-5.
GROMBÍŘ, Jan. Průvodce sklepními uličkami jižní Moravy: za tajemstvím vinných sklepů po Moravských vinařských stezkách. Nadace Partnerství, 2007. ISBN 978-80-239-9422-3
PALATKOVÁ, Monika. Marketingový management destinací: strategický a taktický marketing destinace turismu, systém marketingového řízení a jeho financování, řízení kvality v destinaci a informační systém destinace. Praha: Grada, 2011. ISBN: 978-80-247-3749-2
ZELENKA, Josef, PÁSKOVÁ, Martina. Výkladový slovník cestovního ruchu. Kompletně přepracované a doplněné 2.vydání. Praha: Linde, 2012. ISBN: 978-807-2018-802.

Podpis studenta:

Datum:

Podpis vedoucího práce:

Datum:

Prohlášení:

Místopřísežně prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Analýza Moravských vinařských stezek“ vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího diplomové práce a uvedla jsem všechny použité podklady a literaturu.

V Olomouci dne.

Podpis

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí mé bakalářské práce Ing. et Ing. Lucii Sáře Závodné, Ph.D., za odborné vedení, vstřícný přístup a užitečné rady, které mi v průběhu psaní poskytla.

OBSAH

OBSAH	5
ÚVOD.....	7
1. TEORETICKÁ ČÁST	9
2. VYMEZENÍ POJMU CESTOVNÍ RUCH	9
2.1 Cestovní ruch.....	9
2.2 Výletník a turista	9
2.3 Druhy a formy cestovního ruchu.....	10
2.4 Kulturně-poznávací cestovní ruch.....	11
2.5 Sportovně orientovaný cestovní ruch.....	11
3. TURISTIKA V ČR	12
3.1. Význam turistiky.....	12
3.2. Složky turistiky.....	13
3.3. Druhy turistiky.....	14
3.4. Pěší turistika.....	14
3.5. Cykloturistika.....	16
3.5.1. Terminologie - cyklotrasy, cykloturistické trasy, cyklostezky.....	17
3.6. Enoturistika	18
3.7. Vinařská terminologie.....	19
4. ANALÝZA SWOT.....	22
5. PRAKTICKÁ ČÁST	23
6. VYMEZENÍ JIŽNÍ MORAVY	23
7. HISTORIE TRADIČNÍHO VINAŘSTVÍ NA MORAVĚ	26
8. VINAŘSKÁ OBLAST MORAVA.....	30
8.1. Charakteristika území.....	30
9. PROJEKT MORAVSKÉ VINAŘSKÉ STEZKY	32
9.1. Charakteristika MVS.....	32
9.2. Infrastruktura cyklistických tras	36
9.2.1. Turistické oblasti	37
9.2.2. Moravská vinná stezka	38
9.2.3. Brněnská vinařská stezka	39
9.2.4. Znojemská vinařská stezka.....	41
9.2.5. Mikulovská vinařská stezka	43
9.2.6. Velkopavlovická vinařská stezka	45

9.2.7.	Kyjovská vinařská stezka	47
9.2.8.	Mutěnická vinařská stezka	49
9.2.9.	Strážnická vinařská stezka	51
9.2.10.	Vinařská stezka Podluží	53
9.2.11.	Uherskohradištská vinařská stezka	55
9.2.12.	Bzenecká vinařská stezka	57
9.2.13.	Seriál výletů Krajem vína 2016	58
9.2.14.	Shrnutí	59
9.2.15.	Analýza SWOT projektu Moravské vinařské stezky	61
10.	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ.....	62
10.1.	Cíl výzkumu	62
10.2.	Získání dat	62
10.3.	Analýza a vyhodnocení dat	63
10.4.	Návrhy pro možné zlepšení MVS	72
	ZÁVĚR	75
	SUMMARY	77
	SEZNAM PRAMENŮ A LITERATURY	78
	SEZNAM ZKRATEK	82
	SEZNAM OBRÁZKŮ	83
	SEZNAM TABULEK A GRAFŮ.....	84
	SEZNAM PŘÍLOH.....	85

ÚVOD

V dnešní době jsou turistika a cestovní ruch čím dál více vyhledávaným druhem volnočasových aktivit. Ať už je to za účelem odreagování se, poznávání nových věcí nebo snahy dělat něco pro sebe a své tělo. Střed zájmu je tedy subjektivní. Turisté vyhledávají atraktivní destinace, které jim mají co nabídnout a jsou schopny uspokojit jejich nároky týkajících se ceny, jídla, pití, příjemného prostředí, zajímavých lidí, aktivit pro ně samotné, či jejich potomky atd. Chtějí originalitu a co největší možnost výběru. Existuje tedy hodně faktorů, které ovlivňují potenciálního zákazníka ve výběru vhodného místa pro relaxaci.

Jižní Morava je jednou z oblastí, která může nabídnout obšírné množství volnočasových aktivit. Na své si zde přijdou milovníci pěší turistiky, cykloturistiky, vodních aktivit, wellness pobytů a především vinohradů, kvalitního vína a s tím spojené enoturistiky, nebo lze také říci vinařské turistiky, která nyní v naší zemi získává čím dál více na popularitě.

Spotřeba vína za poslední roky roste, i proto jsou Moravské vinařské stezky čím dál více navštěvovanou oblastí.¹ Moravské vinařské stezky celoročně nabízí svým návštěvníkům ucelený produkt, jehož součástí je sportovní vyžití, příjemné přírodní prostředí, volnočasové aktivity, nespočet vinařských událostí, ale i jiných akcí. Některé cyklotrasy, které se zde nachází, jsou oddělené od automobilového silničního provozu a tedy bezpečné. Součástí každé vinařské obce je bohatá historie a mnoho kulturních památek, které je možné navštívit v rámci pěšího, cyklistického anebo vinařského výletu.

S rostoucím zájmem a návštěvností se kladou i vyšší nároky na nabízené služby. Cílem práce je zanalyzovat možnosti ubytování, sportovních a odpočinkových aktivit a kulturních událostí na vinařských stezkách a v jejich blízkém okolí. Dále, pomocí dotazníkového šetření, je úkolem zjistit do jaké míry a jestli vůbec jsou potenciální návštěvníci seznámeni s projektem. V případě kladné odpovědi zjistím, v jakém rozsahu jsou klienti s těmito stezkami spokojeni.

¹ *Události v regionech* [televizní vysílání]. Česká televize. [online]. ČT, 2013. [cit. 22. 11. 2015]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10122427178-udalosti-v-regionech-brno/313281381990807-udalosti-v-regionech/>

Po vyhodnocení dotazníkového šetření a shrnutí výsledků se pokusím navrhnout možné zlepšení či doporučení pro vyšší návštěvnost a větší spokojenost na stezkách.

S výsledky dotazníkového šetření a případnými návrhy pro zlepšení je možné nadále pracovat, a to především proto, že se práce opírá o reálné osoby a jejich vlastní zkušenosti.

1. TEORETICKÁ ČÁST

2. VYMEZENÍ POJMU CESTOVNÍ RUCH

2.1 Cestovní ruch

Jelikož se dané odvětví neustále rozrůstá a mění, definice není zcela jednotná. Je problematické najít správnou, komplexní a výstižnou formulaci. Avšak nejčastěji se můžeme setkat s vymezením, které nalezneme na UNWTO.² Zde je cestovní ruch popsán jako pohyb osob, které cestují na místa, mimo jejich obvyklá prostředí, maximálně po dobu jednoho roku, tráví zde svůj volný čas, popřípadě získávají nové kontakty pro své potřeby, či jiné účely. Definice je ale velice obecná a dále se konkretizuje podle určitých požadavků zákazníků. Každý preferuje něco jiného a volí jiný druh relaxace či odpočinku.

Cestovní ruch má obrovský vliv na rozvoj regionu. Spousty památek a zajímavých míst v dnešní době nemají využití takové, jaké mělo v minulosti, a proto je výhodnější zpřístupnit je návštěvníkům.³ Čím více turistů bude, tím více možností se podnikatelům a institucím naskytne. Nejdůležitější je turisty zaujmout. Atraktivnost přivolává klientelu a díky ní se zvyšují finanční prostředky, a tím je možné budování vyšší úrovně regionu.

Alternativní pojem cestovního ruchu je výraz turismus. Bývá využíván zejména tehdy, pokud je potřeba brát turistiku v širším slova smyslu.⁴ Z toho tedy mimo jiné vyplývá, že turistika a turismus nejsou zcela synonymní slova. Turistika by měla pojmy znázorňovat konkrétněji. Avšak v mnohé literatuře jsou turismus a turistika používány ve stejném významu. Tudiž lze tvrdit, že na terminologii není kladen velký důraz.

2.2 Výletník a turista

Cestovní ruch může být orientován různými směry. Nelze říci, že je jednotný sám o sobě, a právě proto jej není možné zcela přesně definovat. Rozlišuje se podle zájmů a motivace turistů či výletníků.

² ZELENKA, Josef, PÁSKOVÁ, Martina. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Kompletně přepracované a doplněné 2. vydání. Praha: Linde, 2012. str. 15

³ INDROVÁ, Jarmila, HOUŠKA, Petr a PETRŮ, Zdenka. *Kvalita ve službách cestovního ruchu*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2011. str. 12

⁴ ZELENKA, Josef, PÁSKOVÁ, Martina. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Kompletně přepracované a doplněné 2. vydání. Praha: Linde, 2012. str. 578

UNWTO vymezuje turistu jako někoho, kdo v rámci svého volného času navštíví místo, které jej zajímá a stráví zde alespoň jednu noc, tedy přespí na jiném místě, než bydlí. Existuje turista zahraniční, mezinárodní a domácí.⁵ Zatímco výletník tráví na místě pouze jeden den a nikde nepřespává.⁶ Ani jeden z nich v tomto případě netráví svůj čas na jiném místě za účelem výdělečné činnosti.

2.3 Druhy a formy cestovního ruchu

Jak už zde bylo několikrát řečeno, existuje mnoho variant pro trávení volného času. Preference se odvíjejí také podle nálady, finanční situace, ročního období, počasí, dopravní dostupnosti, věku, zájmů apod.

Konkrétní formy mohou být například⁷:

- rekreační,
- kulturní
- poznávací,
- lázeňský,
- sportovní,
- rekreační a
- jiné.

Zde je vidět obšírnost pojmu. Dané body lze vzájemně kombinovat, ba dokonce je jejich mísení vyžadováno. Oblíbená forma je například wellness víkend na vysokohorské chatě, kdy se přes den chodí na výšlapy, poznávají se krásy krajin a přírody a večer se odpočívá ve vířivce, sauně či na masáži se sklenkou vína.

Dále se cestovní ruch dělí podle druhů⁸, a to:

- délky trvání,
- rozložení během roku,
- teritoriálního rozmístění,

⁵ ZELENKA, Josef, PÁSKOVÁ, Martina. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Kompletně přepracované a doplněné 2. vydání. Praha: Linde, 2012 str. 578

⁶ LACINA, Karel. *Management a marketing cestovního ruchu*. Vyd. 1. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2010. str. 6

⁷ ZELENKA, Josef, PÁSKOVÁ, Martina. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Kompletně přepracované a doplněné 2. vydání. Praha: Linde, 2012 str. 16

⁸ Tamtéž

- vlivu na životní prostředí,
- využívání zdrojů,
- organizovanosti návštěvníků,
- hromadnosti.

Z tohoto rozdělení je patrné, že formy a druhy cestovního ruchu se navzájem doplňují a tedy nelze mluvit pouze o jednom, či druhém. Vždy se jedná o kombinace, nebo se druhy nějakým způsobem prolínají, doplňují a také na sebe navazují. Neexistuje tedy jednotná forma, protože je vždy doplněna o prvek navíc. Například enoturistika je obvyklá v letním období a v České Republice je možná v Čechách či na Moravě. Může být jednodenní, nebo vícedenní a je spojena s poznáváním kulturních památek v daném regionu. Lze ji skloubit také se sportovním turismem, konkrétně cykloturistikou a tak dále.

2.4 Kulturně-poznávací cestovní ruch

Čím dál více se stává oblíbený kulturně-poznávací cestovní ruch. Zájemci o tuto formu turismu se chtějí dozvědět o kulturním dědictví, zvycích a tradicích obyvatel daného regionu. Zajímají je umělecká díla, okolní příroda a různé společenské události.⁹ Tyto akce bývají často tematické pro oblast, ve které se konají. Objevují se zde typická jídla, pití, výrobky apod. Na jižní Moravě jsou to například vinobraní, burčákové pochody anebo košty vína a slivovice.

2.5 Sportovně orientovaný cestovní ruch

Další kategorií je sportovně orientovaný cestovní ruch,¹⁰ který také souvisí s kulturním poznáváním. Většinou se výlet naplánuje spolu s pěší turistikou, cykloturistikou, vysokohorskou turistikou anebo vodní turistikou. Jižní Morava disponuje všemi zmíněnými typy kromě horské turistiky. Je zde tedy umožněno velké množství různorodých aktivit.

⁹ LACINA, Karel. *Management a marketing cestovního ruchu*. Vyd. 1. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2010. str. 9

¹⁰ Lacina, Karel. *Management a marketing cestovního ruchu*. Vyd. 1. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2010. str. 10

3. TURISTIKA V ČR

V dnešní hektické době se čím dál více zvyšují pracovní a studijní nároky na jedince a zvyšuje se stres ve škole i v práci. Mnoho povinností se odkládá na pozdější čas a také se stává, že se vše dohání až doma, na poslední chvíli. Volného času tedy čím dál více ubývá. Při neustálém zatížení se zapomíná na odpočinek a relaxaci.

Jednou z mnoha možností odreagování se je pohyb v přírodě. Pohybem lze předcházet velkému množství zdravotních problémů. Tělo aktivního člověka je ve větší kondici a zvládne vyšší fyzický a psychický nápor. Člověk si „pročistí hlavu“, dělá něco pro své zdraví a navíc poznává přírodu a nové prostředí spojené s novými zážitky. Existuje mnoho druhů turistiky. Selektuje jedince se odvíjí od velkého množství aspektů. Na jeho výběr mají vliv především geografické podmínky, fyzické možnosti a také módní trendy.¹¹

3.1. Význam turistiky

Jedním z aspektů uspokojení člověka je dosažení vlastních nastavených cílů. Je nutné vidět v prováděné aktivitě význam a také motivace v činnosti nadále pokračovat. V turistice se rozlišují tři oblasti, ve kterých je možné spatřit její význam, a to:¹²

- **vzdělávací oblast** – Díky pohybu se rozvíjí pohybové schopnosti a dovednosti. Nabrané zkušenosti je poté možné aplikovat na ostatní pohybové aktivity.
- **výchovná oblast** – Prostřednictvím pohybových aktivit a turismu si jedinec či kolektiv vylepšuje sociální chování mezi sebou a učí se správnému chování v určitých sociálních rolích.
- **zdravotní oblast** – V této oblasti se rozvíjí především obecná vytrvalost. To znamená, že se prohlubuje možné fyzické zatížení u dýchání, srdce apod., zlepšuje se tedy celkový zdravotní stav organismu, který následně pozitivně ovlivňuje i stav psychický.

¹¹ NEUMAN, Jan. *Turistika a sporty v přírodě: [přehled základních znalostí a dovedností pro výchovu v přírodě]*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2000. str. 4-5

¹² NEUMAN, Jan. *Turistika a sporty v přírodě: [přehled základních znalostí a dovedností pro výchovu v přírodě]*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2000.

3.2. Složky turistiky

Pohybová

Pohybová složka je základním prvkem turistiky. Pro realizování jakýchkoli výkonů je potřebná alespoň nějaká fyzická zdatnost. Díky ní se turisté nemusí soustředit pouze na špatně zvládané dýchání, nebo na bolest, ale mohou se více soustředit na zážitky spojené s turistikou. Pohybová složka turistiky je tvořena lokomočním tělesným výkonem¹³, což znamená, že je předpokládána schopnost pohybu v prostoru pomocí svalové činnosti. Mám na mysli chůzi, jízdu na kole apod. Dále je spojena s odborně technickou činností (stavba ohniště). Doba zátěže na turistických akcích bývá zpravidla celodenní, tudíž je nutné rozvíjet pohybové schopnosti.

Kulturně poznávací činnost

Zmíněná činnost zahrnuje tvůrčí činnost člověka spojenou s poznáváním přírody a s problematikou ochrany přírody a kulturního dědictví lidské společnosti. Pro kulturní poznávání je typické stanovení si záměru, cíle a smyslu činnosti.¹⁴ Také se získává mnoho nových informací, zážitků a dojmů z výletu, které doplňují naše dosavadní zkušenosti, a rozšiřují tak znalosti. Jedná se o velice individuální složku turistiky, a to především z důvodu obšírnosti zájmů jednotlivců. Záměrem poznávání může být tedy cokoli, tedy fauna, flóra, geologie, geografie, historie, malířství apod.¹⁵ Záměrem činnosti jsou komplexní informace a celkové poznání daného místa s důrazem na prohloubení především těch informací, které jsou subjektu blízké.

Odborně technická činnost

Touto složkou získáváme informace pro lepší a bezpečnou orientaci v přírodním prostředí.¹⁶ Její význam spočívá především v získání zkušeností, které jsou potřebné pro výjimečné situace. Je nutné vědět, jak se zachovat při komplikacích, které mohou

¹³VYŠKOVSKÝ, Jan. *Turistika*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 1992. str. 13

¹⁴ VYŠKOVSKÝ, Jan. *Turistika*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 1992. str. 14

¹⁵ Tamtéž

¹⁶ VYŠKOVSKÝ, Jan. *Turistika*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 1992. str. 21

nastat. Příkladem mohou být základní opravy výstroje, kola či poskytnutí první pomoci. Je důležité, aby si turisté uměli v těchto případech poradit, protože může nastat situace, kterou budou muset řešit pouze oni samotní, a nikdo jiný nebude na blízku. Spousta lidí má pouze teoretické znalosti, ale pokud nastane situace, ve které je mají využít, není to vždy zcela jednoduché. Proto je důležité si svoje znalosti vyzkoušet v praxi. V ČR existuje nespočet kurzů a akcí, na kterých je možnost vyzkoušet si správný postup, a to především v kurzech první pomoci. Opravy kola či nějaké výstroje si může každý vyzkoušet individuálně doma.

3.3. Druhy turistiky

Existuje mnoho způsobů dělení, pro nás je postačující uvést pouze základní:¹⁷

- pěší turistika,
- vysokohorská turistika,
- lyžařská turistika,
- vodní turistika a
- cykloturistika.

Vzhledem ke geografickým podmínkám na Jižní Moravě je potřeba nastínit především cykloturistiku a pěší turistiku, které jsou zde nejčastější variantou volnočasových aktivit. Vodní turistika zde není již tak obvyklá, ale lze ji spatřit například ve formě windsurfingu.

3.4. Pěší turistika

Pěší turistika je základní a nejrozšířenější forma turistiky nejspíše proto, že je nejméně technicky náročná. Využívá se při ní pouze chůze jakožto nejpřirozenější pohyb.¹⁸ Pěší turistika je oblíbená také především proto, že se při jejím praktikování nemusí nic učit. Účastníci jsou motivováni aktivním pohybem a přímým kontaktem s přírodou.

Například na procházku/vycházku je možné jít okamžitě, bez jakýchkoli příprav. Samozřejmě za předpokladu alespoň nějaké fyzické zdatnosti. Avšak i kdyby kondice

¹⁷ VYŠKOVSKÝ, Jan. *Turistika*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 1992. str. 21

¹⁸ VYŠKOVSKÝ, Jan. *Turistika*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 1992. str. 41

nebyla, při pravidelném opakování vycházek lze fyzickou zdatnost jednoduše zvýšit a zlepšit. Při jejím zlepšování opět není potřeba nějakých extra schopností, jako je zručnost, síla apod.

Mezi základní formy pěší turistiky patří:¹⁹

- **vycházka** – Většinou zabere pouze pár hodin. Není nijak plánována. Lidé, kteří jdou na vycházku, nechodí daleko od svého bydliště a nejčastěji jdou do přírodního prostředí. Může se jednat o kondiční, ale i o relaxační vycházku.
- **výlet** – Může být jednodenní, ale i vícedenní. Jsou zde zahrnuty všechny tři složky turistiky. Jelikož může být i několikadenní, je nutné zařizovat nocleh a také stravu. Na výletě je nutné počítat s proměnlivým počasím, proto je vhodné mít náhradní plán.
- **túra** – Fyzicky náročnější druh pěší turistiky. Motivací je překonat sám sebe. Zahrnuje vysokohorské výšlapy či velice dlouhé trasy. Může být i několikadenní, a tudíž je možné ji kombinovat s výletem.

Většinou se tyto formy mezi sebou kombinují. Je možné být na výletě několik dní a střídavě chodit pouze na vycházky a prozkoumávat okolí, vyjít nějaký vrchol, či jít na túru. Chůze může být také doplňována o využití dopravních prostředků, pro komplexnější výlet. A je také součástí přírodního turismu.

Jak již bylo řečeno, téměř každý se může věnovat pěší turistice. Současným hitem jsou nordic hole, které jsou při chůzi velkým pomocníkem. To znamená, že se na delší vzdálenosti mohou vydat i lidé (starší, se zdravotním handicapem, ale schopni chůze atd.), kteří by trasu za normálních okolností neušli. Hole však nejsou určeny primárně nikomu. Na mnoha místech je dokonce možné si tyto hole zapůjčit. Chůzi s holemi se poté říká nordic walking.

3.4.1. Klub českých turistů (KČT)

Klub českých turistů je spolek, jehož historie sahá až do roku 1888.²⁰ Členové spolku jsou aktivní turisté a jejich zásluhou může veřejnost využívat velmi přehledně značené pěší trasy pro individuální turistiku. KČT se snaží chránit přírodu, krajinu a

¹⁹ VYŠKOVSKÝ, Jan. *Turistika*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 1992. str. 41

²⁰ STANOVSKÝ, Michael. *O organizaci klubu českých turistů*. [online]. 15. 1. 2012. In: KCT.cz [cit. 5. 1. 2016]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/o-organizaci-klubu-ceskych-turistu>

pečovat o kulturní památky. Vytváří adekvátní podmínky pro turisty všech věkových kategorií a představuje turistiku jako zdraví prospěšnou činnost. Pořádají různé vzdělávací akce, na kterých informují veřejnost o všem, co souvisí s turistikou. Také je možná účast na společných výletech, kde je možné se seznámit s novými lidmi se stejnými zájmy. Členem se může stát kdokoli, kdo má podobné zájmy a chce je sdílet s ostatními.

3.5. Cykloturistika

Jižní Morava je vhodná především pro cykloturistiku. Terénní podmínky pro tento druh sportu zde nejsou tolik náročné, a tak jsou vhodné pro veškeré věkové kategorie. Cykloturistika je zaměřena na pohyb v přírodě nebo ve městě, který je spojen s poznáváním zajímavostí.²¹ K tomuto druhu cestování je potřebné jízdní kolo. To bývá upraveno speciálně podle druhu terénu, na kterém bude cyklista převážně jezdit. Úpravy spočívají například v tloušťce jízdní pneumatiky, pérování, váze apod. Jízdní kola mohou být:²²

- silniční,
- horská,
- trekingová,²³
- city bike.

Cykloturistika může být, co se týče času a vzdálenosti, pro mnohé oblíbenější formou turismu, a to z toho důvodu rychlejšího způsobu cestování. Díky tomu je možné na výletě poznat daleko více míst. Navíc je cykloturistika šetrná k životnímu prostředí. Vinařské stezky jsou uzpůsobeny především pro cyklisty, proto zde nechybí stojany na kola a nedílnou součástí jsou i letní zahrádky pro krátký odpočinek s občerstvením.

²¹ ZELENKA, Josef, PÁSKOVÁ, Martina. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Kompletně přepracované a doplněné 2. vydání. Praha: Linde, 2012 str. 90

²² ONDRÁČEK, Jan, HŘEBÍČKOVÁ, Sylva. *Cykloturistika*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2007. str. 12

²³ Trekingové kolo je mezistupněm silničního a horského kola.

3.5.1. Terminologie - cyklotrasy, cykloturistické trasy, cyklostezky

Cyklotrasy

Ty vedou po pozemních komunikacích a mají kvalitní pevný povrch. Trasy jsou odděleny od vozovky a mají pro jízdu na kole vyhraněný vlastní jízdní pruh. Jejich smyslem je účelné propojení míst pro cyklistickou dopravu, tudíž u některých úseků prolínají vozovku. V takových případech je cyklista povinen dbát veškerých silničních pravidel a ustanovení a není nijak zvýhodněn před dopravními prostředky.

Centrum dopravního výzkumu v Brně v roce 1996 sestavilo projekt cyklotras, ve kterém trasy rozděluje do I., II., a III. tříd. Trasy lze od sebe odlišit díky evidenčním číslům, která jsou striktně přidělena. Zaznamenány jsou i dálkové cykloturistické trasy, například Praha – Vídeň.²⁴

Cykloturistické trasy

Cykloturistické trasy jsou komunikace, na kterých je daleko horší povrch. Většinou to bývají lesní nebo polní cesty a často se prolínají s terénem, jehož prvotní účel není cyklistika, ale spíše rekreace a turismus.²⁵ Je zde tedy nutné při jízdě dbát na ostatní, kteří se mohou na trase nacházet a využívat ji například pro pěší turistiku či nějakou sportovní aktivitu.

Cyklostezky

Povrch bývá pravidelně zpevněný asfaltem, případně dlažbou. Začátek i konec stezky je vždy označen cykloznačkami, které se také nacházejí před každou křižovatkou anebo odbočkou. Značení zde tedy funguje na stejném principu jako u dopravních značek.²⁶ Stezky bývají často oddělené od silničního provozu pro větší bezpečí, a pokud se stezka nachází souběžně se silnicí pro motorová vozidla, je cyklista povinen využívat cyklostezku. Stezky nevyužívají pouze cyklisté, ale i chodci, běžci a lidé, kteří jezdí na kolečkových bruslích. Stezky nejsou až tak široké, tudíž se může stát, že se na jednom místě sejde více lidí a je nutné se navzájem vyhnout. Je zde tedy předpoklad opatrnosti a ohleduplnosti vůči ostatním uživatelům stezky.

²⁴ ONDRÁČEK, Jan, HŘEBÍČKOVÁ, Sylva. *Cykloturistika*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2007. str. 79

²⁵ Tamtéž

²⁶ Tamtéž

3.6. Enoturistika

Enoturistika, nebo by se také dalo říci vinná turistika či turistika za vínem, je relativně nová forma turismu. V češtině se objevuje také termín vinařský cestovní ruch, který je definován jako: „*Vinařský cestovní ruch je formou CR, účastníci tohoto typu cestovního ruchu jsou motivováni poznáváním způsobu pěstování vína a tradičních vinařských oblastí, ochutnávkami vín, užíváním si atmosféry vinných sklípků apod.*“ Hlavní předmět enoturistiky je tedy ochutnávání vín spojené s poznáváním místa, kde je vyráběno, se zájmem o to, jakým způsobem je vyráběno a jaká je historie vinařství. Návštěvníci mají po exkurzi možnost si zakoupit láhve vín, o kterých si poslechli výklad a mohli je i ochutnat.²⁷

Enoturistika jako taková se odvodila z pojmu enologie. „*Enologie je vědní obor pojednávající o víně, to je o surovině na jeho výrobu, o výrobě, ošetřování, stabilizaci, nemocech a vadách, zrání, přirozených přeměnách a účincích vína.*“²⁸ Enolog, tedy člověk pracující v oboru, musí umět analyzovat veškeré rozbory vína a umět je praktikovat. Také musí mít přehled o všech surovinách a pomocných materiálech, které se ve vinařství používají, a je nutné se orientovat ve všech krocích výroby²⁹ až po prezentaci hotových výrobků. Ve sbírce zákona jsou stanoveny přesné enologické postupy, podle kterých je nutné se řídit.

Hlavním předmětem enoturistiky je tedy víno. Vzhledem k rostoucí popularitě konzumace vína jde také o kulturní prvek, který otevírá nové možnosti podnikatelům v turistických službách a aktivitách. Pro potencionální podnikatele je důležité vytěžit z destinace veškeré výhody, které nabízí. To znamená, že je nutné se soustředit nejenom na výrobu kvalitního a dobrého vína, ale brát v potaz i místní architekturu, venkovskou kulturu a jedinečnost prostředí. To je poté možné zakomponovat do různých tematických akcí týkající se vína. Součástí vinařského cestovního ruchu je samozřejmě ochutnávání regionálních pokrmů, většinou takových, které doplňují chuť vína.

²⁷ BRANDI, Frederico. *Enotourism anyone?* [online]. 2014In: Wineandabout.cz [cit. 15. 1. 2015]. Dostupné z: <http://wineandabout.com/business/enotourism-anyone/>

²⁸ FIALKOVÁ, Božena. *Enologie a odborná degustace*. Vyd. 2. Praha: Vysoká škola hotelová v Praze 8, 2005. str. 30

²⁹ Tamtéž

Pro spokojenost turistů je nutné se zamyslet nad tím, co vlastně turista, který se zajímá o víno, hledá, jaké kompetence má vybraná destinace a jakým způsobem je možné turistům vyhovět.³⁰ Návštěvníci ve vinařském regionu neočekávají pouze kvalitní víno, ale také vhodné ubytování, naplánované volnočasové aktivity a programové variace pro své děti. Psi jsou v dnešní době nedílnou součástí v domácnostech, tudíž je předpokládáno, že jsou všude vítáni. Někdo je naopak nemá rád, a tak si je nepřeje ani ve své blízkosti. Je tedy patrné, že je veliký problém se zavděčit každému a přizpůsobit svoji nabídku tak, aby vyhovovala co největšímu počtu možných zákazníků.

V České republice se pořádá mnoho událostí, které jsou spojeny s vínem. Vzhledem k tomu, že je tato turistika spíše sezónní, je nutné přemýšlet nad všemi možnostmi, které se nabízí. Proto se vinaři snaží zajistit bohatý vinařský program po celý rok. Na jaře tedy pořádají většinou košty a výstavy nových vzorků. V létě se konají různé vinařské slavnosti a soutěže. Na přelomu léta a podzimu vinaři organizují na jižní Moravě velice známá vinobraní, na kterých je již možné ochutnat burčák. Ještě později se konají burčákové pochody a slavnosti a přes celý rok je možné se zúčastnit zájezdů do vinných sklepů. Každý si tedy určitě přijde na své. Degustace vína je spojena s určitým druhem relaxace, protože kvalitní víno se pomalu popíjí a vychutnává. Studuje se jeho vůně, barva, hutnost, sytost, chuť a její přívlastky, proto si člověk na jeho konzumaci musí vyhradit více času. Ze zmíněných akcí vyplývá, že vinařská turistika, cykloturistika a pěší turistika spolu úzce souvisí.

3.7. Vinařská terminologie

Vinohrady

Ve sbírkách zákonů jsou vinohrady nebo také vinice definovány jako zemědělsky obhospodařované půdy, na kterých je vysazená vinná réva jedním pěstitelem. Výměra musí být větší než 10 arů. Po splnění těchto základních podmínek

³⁰VINTUR PROJECT. *European enotourism HANDBOOK* [online]. 2005. In: Recevin.cz [cit. 17. 1. 2015]
Dostupné z:
http://www.recevin.net/userfiles/file/VINTUR/VADEMECUM_ENOTURISMO_EUROPEO1_eng!%20sept05.pdf str. 5

se podává žádost na Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský, který přidělí registrační číslo nebo registrační čísla.³¹

Vinařská oblast

V České republice jsou dvě stanovené pěstitelské oblasti. Vinařská oblast Morava a vinařská oblast Čechy. Vinařské oblasti se dále rozdělují do vinařských podoblastí, které jsou tvořeny vinařskými obcemi, na nichž se nachází viniční tratě³² nebo jejich části.

Vinotéka

Pro snadnější pochopení lze říci, že je to odbytové středisko. Nabízí k prodeji především vína lahvová, která jsou převážně z ČR. Často bývá zaměřená na konkrétní turistickou oblast a poskytuje veškeré informace, které souvisí s vinařskou tematikou. Může také nabízet program, kde jsou informace o pořádaných akcích a o dalších událostech. Pokud je vinotéka certifikovaná, lze zde očekávat vysoký počet kvalitních vín, jež jsou tříděna podle druhu, ročníku apod.³³ Součástí vinotéky by měl být personál, který je schopen zodpovědět dotazy zákazníkům a při případné ochutnávce nalévat víno do správných sklenic.

Vinařství

Certifikované vinařství má producenta vína, který je registrovaný na Vinařském fondu ČR a Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělským a zařazen ve Státní zemědělské a potravinářské inspekci. Musí nabízet alespoň část svého vína k prodeji, ať už se to týká maloobchodníků, či firemního prodeje. Vypěstované hrozny musí být z ČR.³⁴ Na tomto místě je možná degustace vína, doplněná případně o nabídku pokrmů, které se hodí k vínům. Nejčastěji to bývají sýry, olivy, uzeniny a

³¹zákon č. 321/2004 Sb., O vinohradnictví a vinařství, ve znění pozdějších předpisů. In: Beck-online [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 1. 2016] Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqga2f6mzsgewtcmi>

³² Viniční tratě jsou pozemky, případně části pozemku, které patří pod vinařskou oblast a splňují základní předpoklady pro pěstování vinné révy.

³³ Certifikace. *Kategorie, definice a seznam certifikovaných zařízení*. In: Wineofczechrepublic.cz [online]. [cit. 28. 1. 2016] Dostupné z: <http://www.wineofczechrepublic.cz/cesty-za-vinem/certifikace/37-kategorie-definice-a-seznam-certifikovanych-zarizeni.html>

³⁴ Tamtéž

poté regionální speciality. Často jsou návštěvníkovi nabízeny prohlídky míst, kde se hrozny pěstují nebo vyrábí. Pořádají se různé degustační akce, při kterých je možno si i zakoupit lahvová vína.

Ubytování s vinařskou tematikou

Ubytovací služby mohou být jak na venkově, tak i ve městě. Ubytování musí souviset s vinařskou tematikou, tudíž zde zákazník kromě ubytování může najít například vinný sklep či vinařství. Současně jsou zde nabízeny informace o vinařské turistice v regionu. Navíc musí splňovat standardy ubytovacích služeb, jako je hygienické zázemí apod.³⁵

Vinný sklep

Majitel vinného sklepa zajišťuje zákazníkům posezení s nabídkou domácích vín. Součástí degustace je studená kuchyně. Pokud chce provozovatel svůj sklep zpřístupnit veřejnosti, nesmí zde chybět sociální zázemí.

Vinařské stezky

Pro tyto stezky je charakteristická ucelenost. To znamená, že na nich lze poznat vše, co souvisí s vínem – od pěstování vína, degustace, návštěv vinných sklípků, procházek na vinicích, nákupu lahvových vín, až po ubytování v dané oblasti s ochutnáním místních specialit a poznáváním místní atmosféry a kultury.³⁶ Na vinařské stezky je možné se vydat pěšky, ale vzhledem k jejich rozlehlosti jsou zde častěji vidáni cyklisté.

³⁵ Tamtéž

³⁶ ZELENKA, Josef, PÁSKOVÁ, Martina. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Kompletně přepracované a doplněné 2. vydání. Praha: Linde, 2012 str.

4. ANALÝZA SWOT

Předmětem analýzy je zjištění silných (strengths) a slabých (weaknesses) stránek, možných příležitostí (opportunities) a hrozeb (threats), které mohou v organizaci nastat.³⁷ Je důležité stanovit reálné a objektivní klíčové body především proto, aby se z výsledků mohlo vycházet a nadále s nimi pracovat. Těchto bodů by nemělo být mnoho, protože mají vymezit pouze podstatné informace.³⁸ Příliš dlouhý seznam poukazuje pouze na to, že subjekt neumí stanovit důležité faktory, které jsou pro jeho podnik opravdu důležité.

Vzhledem k tomu, že analýza zpracovává jednotlivé položky z interního, ale i externího prostředí, bylo by dobré ji provádět vždy, když nastanou nějaké změny, které mohou nějakým způsobem ovlivnit chod organizace.

Silné a slabé stránky

Silné i slabé stránky se hodnotí především ve vztahu ke konkurenci. Jde o aspekty, které může organizace ovlivnit a má nad nimi naprostou kontrolu. Týkají se tedy interního prostředí³⁹ a mají největší vliv na celkový úspěch organizace.

Příležitosti a hrozby

U příležitostí a hrozeb je důležité, aby je lidé zodpovědní za vedení organizace dokázali rozpoznat co nejvíce konkrétně a přesně. Protože se jedná o externí vlivy, není možné mít nad nimi kontrolu.⁴⁰ Příležitosti je však třeba využít pro budoucí prospěch, naopak hrozeb je třeba se co nejvíce vyvarovat. Je tedy důležité pokusit se stanovit co nejpřesněji potencionální hrozby a posoudit jejich pravděpodobnost především proto, aby se na ně organizace mohla co nejlépe připravit a případně je mohla správně vyřešit.

³⁷ KOTLER, Philip. *Moderní marketing: 4. evropské vydání*. 1. vyd. Praha: Grada, 2007. str. 97

³⁸ BERRY, Tim. *What is SWOT Analysis?* In: *bplans.com* [online]. [cit. 7. 4.2016]. Dostupné z: <http://articles.bplans.com/how-to-perform-swot-analysis/#>

³⁹ KOTLER, Philip. *Moderní marketing: 4. evropské vydání*. 1. vyd. Praha: Grada, 2007. str. 99

⁴⁰ BERRY, Tim. *What is SWOT Analysis?* In: *bplans.com* [online]. [cit. 7. 4.2016]. Dostupné z: <http://articles.bplans.com/how-to-perform-swot-analysis/#>

5. PRAKTICKÁ ČÁST

6. VYMEZENÍ JIŽNÍ MORAVY

V následující kapitole bych se chtěla zabývat pojmem jižní Moravy. Jižní Morava je polysémantickým neboli mnohoznačným pojmem. Můžeme jím rozumět například jižní část historické země Moravy, ale to je dost neurčitý pojem. Nelze totiž zcela jasně určit, kde ve vnitrozemí Moravy by případná jižní část měla končit nebo také kde by měla začínat severní či „střední“ část.

Za jižní část historické země Moravy lze pokládat oblast, která je vymezená na západě městy Slavonicemi a Telčí, tedy jihozápadním úpatím Českomoravské vrchoviny. Na východě městem Valašské Klobouky, tj. západními svahy Slovensko-moravských Karpat. Na severu městem Brnem, potažmo Brněnskou vrchovinou, a na jihu hranicí s Rakouskem a Slovenskem, tj. tokem řek Dyje a Moravy.

Dále tímto pojmem můžeme rozumět Jihomoravský kraj dle zákona č. 36/1960 Sb., o územním členění státu. Ač je tento zákon z roku 1960, kraj dosud existuje, ale je ho třeba odlišovat od známějších samosprávných krajů. Dodnes se však podle tohoto územně krajského členění řídí například soustava soudní, či soustava státních zastupitelství. Tento kraj zahrnuje celkem 14 okresů, a to okresy: Blansko, Brno-město, Brno-venkov, Břeclav, Hodonín, Jihlava, Kroměříž, Prostějov, Třebíč, Uherské Hradiště, Vyškov, Zlín, Znojmo, Žďár nad Sázavou.

Velmi častou asociací k pojmu jižní Morava však bude samosprávný Jihomoravský kraj, vzniklý ústavním zákonem č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků. Ten je oproti Jihomoravskému kraji – jakožto územnímu celku – o poznání menší. Zahrnuje následující okresy: Blansko, Brno-město, Brno-venkov, Břeclav, Hodonín, Vyškov a Znojmo. Pro účely této práce ale použiji členění na turistické regiony, vypracované Českou centrálou cestovního ruchu – CzechTourism. Turistický region Jižní Morava pokrývá celé území samosprávného Jihomoravského kraje a část kraje Zlínského. Dále je rozčleněn na oblasti Brno a okolí, Moravský kras a okolí, Lednicko-valtický areál, Podyjí a okolí a Slovácko (zde právě zasahuje do

Zlínského kraje). Toto členění je pro účely práce nevhodnější z hlediska primárního cíle členění pro cestovní ruch a jeho potřeby.

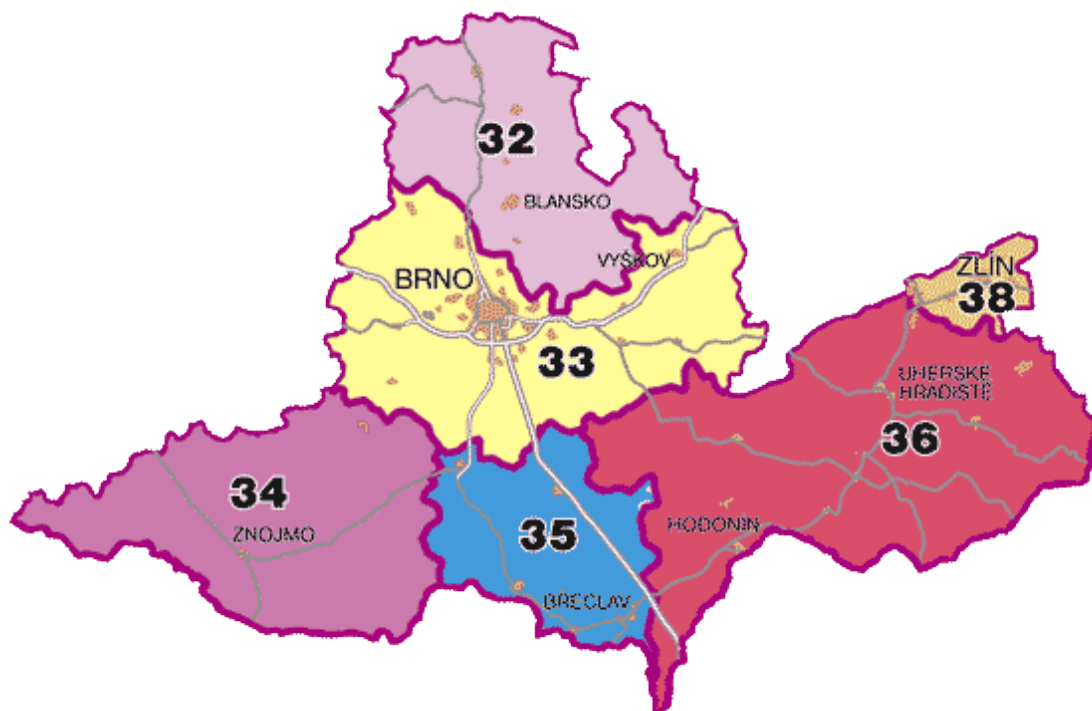
Obrázek č. 1. Územní vymezení Jihomoravského kraje.

Zdroj: *Základní geografické charakteristiky ČR* [online]. In: Muni.cz [cit. 12. 4. 2016]. Dostupné z: https://is.muni.cz/do/rect/el/estud/pedf/js13/geograf/web/pics/obr01-07_full.jpg vlastní úprava

Obrázek č. 2. Samosprávné vymezení Jihomoravského kraje

Zdroj: *Základní geografické charakteristiky ČR* [online]. In: Muni.cz [cit. 12. 4. 2016]. Dostupné z: https://is.muni.cz/do/rect/el/estud/pedf/js13/geograf/web/pics/obr01-07_full.jpg vlastní úprava

Obrázek č. 3. Členění jižní Moravy podle CzechTourism

Zdroj: *Jižní Morava* [online]. In: Jiznimorava.cz Poslední změna: 26. 11. 2004 13:57 [cit. 12. 4. 2016]

Dostupné z: <http://www.jiznimorava.tourism.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=74216>

7. HISTORIE TRADIČNÍHO VINAŘSTVÍ NA MORAVĚ

Vinice se zakládaly většinou na pustých lukách, nebo pastvinách. Majitelé těchto pozemků viděli v zakládání vinic potencionální možnost získání desátku z vinné révy.

První zmínky o pěstování vinné révy na Moravě jsou až ze 7.–9. století, kdy se na těchto místech objevily vinařské nože, které se používaly k ošetřování vinné révy. Písemné zmínky se však objevily ještě později, konkrétně v roce 1052. V 11. a 12. století se vinná réva začíná pěstovat v okolí klášterů a hradů panovníků či rytířů.⁴¹ „Z klášterních hradů jsou to cisterciáci⁴², kteří v moravském vinařství hrají nejvýznamnější úlohu.“⁴³ Jejich užitečnost nespočívala pouze v zakládání vinohradů, ale také v samotné výrobě vína a především v zavádění nových metod a postupů.

Ve 13. století vznikala sdružení rovnoprávných vinařů, kterým předcházelo zakládání měst a měšťanské napodobování církevních a klášterních vinařství. Starali se o správné obdělávání vinic a pěstovali odrůdy, ze kterých se vyrábělo především bílé víno.⁴⁴ Vinice se začaly velice rychle rozrůstat a spojovat do širších celků. Vzhledem k tomu, že se vinařství stávalo čím dál více populární a pěstování vinné révy se rozšiřovalo velice rychle, bylo potřeba vymezit pravidla, která se musela dodržovat a tím se předcházelo vzniku možných hádek a rozepří. Ve 14. století bylo proto vydáno Falkenštejnské horenské právo a viniční řád, jejímž obsahem byla pravidla týkající se pracovní doby, mzdy, informací ohledně platby desátků a také předpisy o právech, kterých je možno se dožadovat a trestech⁴⁵, jež mohou nastat při nedodržování stanovených pravidel. Všichni vinaři i majitelé vinic by toto právo měli velice dobře znát. Největšími vinařskými středisky na Moravě se staly Hustopeče, Mikulov a

⁴¹ POKORNÝ, Pavel. *Tradiční vinařství na Moravě*. 2., upravené vydání. Ilustrace Rostislav Pospíšil. Mikulov: Regionální muzeum v Mikulově, 2013. str. 14 – 15

⁴² Mnišský řád, založený v roce 1098

⁴³ POKORNÝ, Pavel. *Tradiční vinařství na Moravě*. 2., upravené vydání. Ilustrace Rostislav Pospíšil. Mikulov: Regionální muzeum v Mikulově, 2013. str. 15

⁴⁴ KRAUS, Vilém. *Réva a víno v Čechách a na Moravě*. Vyd. 1. Praha: Radix, 1999. Tradice a současnost (Radix). str. 35

⁴⁵ KRAUS, Vilém. *Réva a víno v Čechách a na Moravě*. Vyd. 1. Praha: Radix, 1999. Tradice a současnost (Radix). str. 36

Židlochovice.⁴⁶ Díky zvyšující se popularitě stoupala také cena a s vinohrady se začínalo obchodovat, dokonce je bylo možné zastavit pro případné získání úvěru.

Velikým konkurentem moravských vinic se stalo stejně kvalitní a velice levné rakouské víno.⁴⁷ Někteří panovníci na území Moravy dokonce zakazovali nalévání zahraničních vín a tím absolutně uzavřeli svůj trh pouze pro vinice ze svého okolí. Císař Karel IV. byl pro hospodářský rozmach vinařství tou nejdůležitější osobou. Zkvalitnil postupy pro vyrábění lepšího vína, které vedly také k vyšší produkci vína. Mimo jiné nechal dovést sazenice z Burgundska a Porýní, kterým se v našich klimatických podmínkách vedlo velice dobře. Spolu s těmito přínosy vydal i ustanovení, ve kterých nařizoval vysazování vinic i v okolí Prahy a ostatních královských měst, které pro pěstování vinné révy mají příznivé podmínky. Víno se postupem času, kdy se velice rychle zvyšoval objem výroby a jeho kvalita, stalo konkurentem rakouských vín a také se začalo vyvážet do Slezska, Polska, Lužic a Braniborska. S vysokou produkcí souvisí vznik horenských úřadů, které přebíraly veškerou starost o správu jednotlivých vinic.⁴⁸

V 15. století bylo pěstování vinné révy rozšířené téměř po celé části Moravy, a tudíž bylo schopné uživit podstatnou část obyvatelstva. Během husitských válek byla produkce vína nižší, ale vedoucí postavení hlavních vinařských měst to nijak neohrozilo. Důležitým datem se stal rok 1497, kdy král Vladislav II. Jagelonský vydal nařízení o povinném zapsání všech vinic do gruntovských knih perkmistrovských.⁴⁹ Kromě toho nařídil, aby se začala kontrolovat kvalita vína, což do té doby nikdo jiný nepožadoval.

V 16. a 17. století se celkově spotřeba vína zvyšovala a tedy dávala podnět k neustálému rozšiřování vinic. Čím dál více byl kladen důraz na kvalitu a chuť vyrobeného vína. Vzhledem k zvyšující se poptávce byli vinaři nuceni reagovat, a to především výstavbou sklepů, ve kterých mohli víno ve vhodných podmínkách déle uchovávat, a tudíž ho mohli vyrábět i větší množství do zásoby. Díky těmto okolnostem

⁴⁶ POKORNÝ, Pavel. *Tradiční vinařství na Moravě*. 2., upravené vydání. Ilustrace Rostislav Pospíšil. Mikulov: Regionální muzeum v Mikulově, 2013. str. 16

⁴⁷ POKORNÝ, Pavel. *Tradiční vinařství na Moravě*. 2., upravené vydání. Ilustrace Rostislav Pospíšil. Mikulov: Regionální muzeum v Mikulově, 2013. str. 17

⁴⁸ POKORNÝ, Pavel. *Tradiční vinařství na Moravě*. 2., upravené vydání. Ilustrace Rostislav Pospíšil. Mikulov: Regionální muzeum v Mikulově, 2013. str. 17 - 19

⁴⁹ POKORNÝ, Pavel. *Tradiční vinařství na Moravě*. 2., upravené vydání. Ilustrace Rostislav Pospíšil. Mikulov: Regionální muzeum v Mikulově, 2013. str. 20

se také začal rozvíjet více obchod. A protože se na JM neustále rozšiřovaly plochy, na kterých se pěstovalo víno, bylo potřeba své výrobky odlišit od davu. Z tohoto důvodu si vinaři a pěstitelé vydobyli používání vlastních pečetí a praporů.⁵⁰ Příznivému rozvoji zabránila až třicetiletá válka, při které bylo zničeno mnoho vinic, nejvíce vinohrady v okolí Brna.⁵¹ Obhospodařování půdy a výroba vína byla velice náročná a nebyla vhodná pro každého. Byly k tomu potřeba mnoholeté zkušenosti a veliké odhodlání, proto se spouště pěstitelům přestalo dařit, nevěděli totiž, jak se správně starat o svůj majetek. Postupem času také zjistili, že existují řemesla nesouvisející s vinařstvím, která nejsou tak fyzicky náročná a vynášejí daleko více peněz. Mnoho z nich od vinic z těchto důvodů upustilo.

V 18. století se obnovují především vinice, které byly zničeny třicetiletou válkou, nicméně se celkově oboru vinařství daří a dále se rozrůstá. Víno je vyváženo do Čech a Slezska a výnos je většinou zpětně investován do rozvoje. Ke konci 18. století však nastalo několik problémů a změn, které negativně ovlivnily vinařskou konjunkturu. Prvním z nich bylo neustálé zvyšování daní. Vinařům výroba vína čím dál méně vynášela, a tudíž se zmenšovala i atraktivita podnikat v tomto odvětví. Druhým, tím významnějším, problémem se stala výroba ovocných vín a kořalek, která konkurovala vínům vyrobeným z vinné révy. A jako poslední radikální změnou pro rozvoj vinařství se stalo zrušení nevolnictví v roce 1781 císařem Josefem II.,⁵² kdy se mnoho zemědělských dělníků odstěhovalo do měst a tím se zmenšily pracovní síly, které byly schopné obhospodařovat vinice.

V 19. století se začaly stavět pivovary a lihovary a jejich výrobky absolutně převýšily množství spotřebovaného vína. Jelikož se také zrušily celní hranice mezi Uherskem a Rakouskem, na moravský trh se začalo opět dovážet levné zahraniční víno a moravské víno nezvládalo konkurovat tak nízkým cenám. Ještě v roce 1830 se rozloha vinic pohybovala okolo 30 700 hektarů,⁵³ avšak po tomto roce nastala stagnace a poté velice

⁵⁰ KRAUS, Vilém. *Réva a víno v Čechách a na Moravě*. Vyd. 1. Praha: Radix, 1999. Tradice a současnost (Radix). str. 46

⁵¹ POKORNÝ, Pavel. *Tradiční vinařství na Moravě*. 2., upravené vydání. Ilustrace Rostislav Pospíšil. Mikulov: Regionální muzeum v Mikulově, 2013. str. 23

⁵² KRAUS, Vilém. *Réva a víno v Čechách a na Moravě*. Vyd. 1. Praha: Radix, 1999. Tradice a současnost (Radix). str. 51 - 52

⁵³ POKORNÝ, Pavel. *Tradiční vinařství na Moravě*. 2., upravené vydání. Ilustrace Rostislav Pospíšil. Mikulov: Regionální muzeum v Mikulově, 2013. str. 25

rychlý úpadek vinařství a zmenšovala se také rozloha, na které byla vinná réva pěstována. Důvodů bylo hned několik. Zemědělníci se stěhovali do měst za vidinou vyššího výdělku a předělávali původní vinice zpět na pole a louky, na kterých pěstovali spíše cukrovou třtinu a píce, o které se nebylo nutno tak důkladně starat a také jim vynášely daleko více zisku. Také se na Moravě začínaly objevovat škůdci, například plíseň révová⁵⁴. Koncem 19. století se plocha vinic pohybovala pouze okolo 12 000 hektarů, což byl velice rychlý pokles.⁵⁵ Rozloha vinic se tedy zmenšila o více jak polovinu.

Pokles bohužel neustále pokračoval, protože se vinařství stávalo čím dál více náročné na údržbu a byla čím dál větší potřeba nových inovací a investic do odvětví. Vzhledem ke všem okolnostem již vinařství nevynášelo tolik, aby motivovalo vinaře dále pracovat ve vinařském oboru.

Pěstování vinné révy a rozvoj vinic zamezily také dvě světové války a pro mnohé z vinařů se výroba vína stala spíše koníčkem. Vinařské znalosti se čím dál více prohlubovaly, také díky vzájemnému soutěžení vinařů na regionálních výstavách.⁵⁶ Díky vinařství si krajina jižní Moravy nadále zachovává tradiční ráz a podobu.

Následný rozvoj vinic byl úspěšný i díky státní podpoře, představované dnes např. Nařízením vlády č. 142/2014 ve znění pozdějších předpisů. Tento předpis stanovuje podmínky pro čerpání státní Evropské podpory pro obnovu a rozvoj vinohradů a vinařství.

Vinařství je dnes představováno převážně soukromými vinaři s velkým zastoupením malých a středních vinařství, pro které je čerpání těchto podpor pro jejich rozvoj velmi důležitá.

⁵⁴ KRAUS, Vilém. *Réva a víno v Čechách a na Moravě*. Vyd. 1. Praha: Radix, 1999. Tradice a současnost (Radix). str. 53

⁵⁵ POKORNÝ, Pavel. *Tradiční vinařství na Moravě*. 2., upravené vydání. Ilustrace Rostislav Pospíšil. Mikulov: Regionální muzeum v Mikulově, 2013. str. 25

⁵⁶ KRAUS, Vilém. *Réva a víno v Čechách a na Moravě*. Vyd. 1. Praha: Radix, 1999. Tradice a současnost (Radix). str. 56

8. VINAŘSKÁ OBLAST MORAVA

8.1. Charakteristika území

Obrázek č. 4. Moravský vinařský region

Zdroj: *Vinařské oblasti* [online]. In: Ihned.cz [cit. 11. 4. 2016] Dostupné z:

http://img.ihned.cz/attachment.php/760/45925760/Nlt6PdDnVleB3HzORGQkThwA7MuxCa94/vinarske_2.jpgkoze?

Moravské vinařské oblasti se nachází na rozhraní Českého masivu a Západních Karpat. Na tomto území jsou podmínky velice vhodné pro pěstování vinné révy. Potvrzuje to fakt, že se ve vinařské oblasti Morava nachází 96 % plochy veškerých registrovaných vinic v ČR. „*Jihomoravská krajina a její unikátní přírodní podmínky vytvářejí základ pro jedinečný a přitom různorodý charakter zdejších vín.*“⁵⁷ Kvalitní výrobu vína umožňuje především délka slunečního svitu, který se v průměru pohybuje okolo 2 244 hodin ročně. Nedílnou součástí je samozřejmě vyšší průměrná teplota, která se pohybuje okolo 9,42 °C.⁵⁸ Na bohaté chuti také přidává různorodost půdy, ve které je vinná réva pěstována. Každá zemina má svá vlastní specifika a dokáže do vína vtisknout originální chuť. Víno bílé je díky tomu obohacené o široké spektrum vůní a pozadu nezůstává ani víno červené, které doprovází ovocný charakter.

⁵⁷ *Vinařská oblast Morava* [online]. In: Wineofczechrepublic.cz [cit. 30. 1. 2016] Dostupné z: <http://www.wineofczechrepublic.cz/nase-vina/vinarske-regiony/vinarska-oblast-morava.html>

⁵⁸ Tamtéž

Rozloha vinic na JM je 16 514 ha. A dále je vinařský region JM rozdělen do čtyř vinařských podoblastí, které je možné vidět na obrázku č. 4. Modrá barva znázorňuje podoblast Znojemskou – 3 153 ha, zelená podoblast Mikulovskou – 4 432 ha, červená pak podoblast Velkopavlovickou – 4 741 ha a nakonec žlutá vymezuje podoblast Slováckou – 4 188 ha.⁵⁹ Z uvedených čísel je patrné, že Velkopavlovická podoblast je největší podoblastí z jižní Moravy.

⁵⁹ *Vinařská oblast Morava* [online]. In: Wineofczechrepublic.cz [cit. 30. 1. 2016] Dostupné z: <http://www.wineofczechrepublic.cz/nase-vina/vinarske-regiony/vinarska-oblast-morava.html>

9. PROJEKT MORAVSKÉ VINAŘSKÉ STEZKY

9.1. Charakteristika MVS

Počátky projektu a první nákresy map jsou datovány již k roku 1999. Samotná realizace projektu je však datována k roku 2001. Moravské vinařské stezky sdružují 258 vinařských obcí.⁶⁰ Je tedy vidět, že je do projektu zapojeno široké spektrum osob, které se snaží zatraktivnit své obce a podporovat turistický ruch. Hlavním iniciátorem a koordinátorem projektu je však Nadace partnerství, dále pak Jihomoravský kraj, vinaři a další podnikatelé. Dohromady jsou tak schopni vytvořit jednotný atraktivní produkt, který je schopen zákazníkům nabídnout ucelené informace, zboží i služby.

Projektem MVS byla v České republice konkrétněji definována vinařská turistika a terminologie s ní spojená.⁶¹ Záměrem projektu bylo cyklistickými trasami propojit vinařské obce, vinice a velké množství památek, které jsou součástí Jihomoravského kraje a z části, jak již bylo zmíněno, Zlínského kraje. Dnes jsou tyto stezky velice známé a populární. Jednou z mnoha výhod stezek je její obšírnost. Cyklistické trasy jsou 1 200 km dlouhé⁶², soustředěné na vinařskou krajinu, vinařské tradice, informačně velice nabyté a v dnešní době již dobře značené. Cyklisté se tedy díky tomu mohou lehce orientovat v terénu. Na tato místa je možné se vrátit i několikrát, protože na tak dlouhých trasách je vždy možné najít něco nového a nepoznaného. Kromě cykloturistiky a pěší turistiky se zde nachází spousta odpočinkových aktivit. Je tedy možné zde strávit i více dní a kombinovat aktivní výlety s poznáváním památek v okolí a s následným odpočinkem. Všechny tyto aktivity jsou samozřejmě tematicky spojené s vinařstvím. Dohromady tak Moravské vinařské stezky tvoří komplexní turistický produkt.

⁶⁰ KVAPILOVÁ, Eva. *Nabídka partnerství pro obce, mikroregiony, mas, vinaře a další organizace na vinařských stezkách* [online]. In: Stezky.cz [cit. 2. 2. 2016]. Dostupné z: <http://vinarske.stezky.cz/Partnerske-obce/Nabidka-partnerstvi.aspx>

⁶¹ KVAPILOVÁ, Eva, FLAMIK, Juraj. *Rozšíření produktu Moravských vinařských stezek, studie* [online]. Listopad 2014. In: Stezky.cz [cit. 2. 1. 2016]. Dostupné z: http://www.stezky.cz/MVS/media/Grafika/Tiskoviny_pdf/4-15-Studie-rozsireni-produktu-MVS.pdf

str. 5 - 6

⁶² Tamtéž

Vzhledem k popularitě stezek se do tohoto projektu zapojuje čím dál více subjektů a snaží se společně stezky neustále zlepšovat, například budováním bezpečných úseků cyklistických stezek. Kromě toho nabízí možnou spolupráci zájemcům, kteří by chtěli být součástí toho všeho dění. Také se k němu připojují neustále nové projekty, které jsou pod záštitou Nadace Partnerství. Ty dále rozvíjí možnosti a rozšiřují nabídku. S MVS nejvíce souvisí certifikační systém „Cyklisté vítání“ a certifikace služeb vinařské turistiky.

9.1.1. Certifikační systém Cyklisté vítání

Nadace Partnerství, která je vlastníkem značky, tento certifikační systém realizuje již od roku 2005. Jedná se o chráněnou značku, která garantuje kvalitní služby nejenom pro cyklisty, ale i pro jejich kola. Cyklista pod označením „Cyklisté vítání“ může očekávat, že nalezne kvalitní ubytování, případně kempy, v jejichž okolí se bude moci také stravovat. Certifikace kvality turistických služeb se týká také turistických památek, které se na vybraných místech nacházejí v blízkém okolí. Je nutno dodat, že se tato certifikace netýká pouze Moravských vinařských stezek, ale je možné ji nalézt po celé ČR, dokonce i v zahraničí.⁶³

Aby jednotlivé turistické objekty mohly značku používat, musí splnit několik kritérií. Některá z nich jsou povinná, jiná volitelná, s ohledem na to, jaká turistická služba je vybrána. Podmínkou je splnit všechna základní povinná kritéria a alespoň tři volitelná (v případě turistických cílů jsou to pouze dvě). Pokud daný objekt splňuje podmínky, je mu umožněno používat značku s logem.

Obrázek č. 5. Logo Cyklisté vítání

Zdroj: *Logo Cyklisté vítání ke stažení* [online]. In: Cyklistevitani.cz [cit. 12. 4. 2015]. Dostupné z: http://www.cyklistevitani.cz/images/Grafika/Loga/CV_2008.jpg

⁶³ *Podmínky certifikace Cyklisté vítání.* In: Cyklistevitani.cz [online]. [cit. 2. 2. 2016] Dostupné z: <http://www.cyklistevitani.cz/Podminky-certifikace.aspx>

9.1.1.1. Kritéria pro ubytovací a stravovací zařízení, kempy a turistické cíle:

Základní podmínky, které musí ubytovací zařízení splňovat, jsou cyklistům, dá se říci, co nejvíce přizpůsobeny. Zákazníci mohou očekávat různé formy ubytování, nejčastěji to bývají penziony, hotely, dále pak priváty a chaty. Když se zaměříme na stravování na cyklistických trasách, lze nejčastěji najít restaurace a vinařské sklepy. Také je možné se stravovat v penzionech a hotelích. Vzhledem k tomu, že mají být veškeré služby přizpůsobeny cyklistům, je zde kladen důraz na zdravé stravování, které je nutnou podmínkou pro certifikaci. Základní stanovená pravidla se tedy týkají nejvíce stravy, nápojů a možnosti provedení lehkých oprav na kolech rovnou na místě, tudíž je nutné mít základní nářadí pro opravy a vybavení pro mytí kol. Úschova kol na takových místech je samozřejmostí, také nesmí chybět lékárnička a informační tabule Cyklisté vítáni.

Ve volitelných kritériích je zahrnut přístup na internet, zajištění přepravy zavazadel pro cyklisty, cizojazyčné materiály apod. Doplnková nabídka je uzpůsobena podle výběru turistické služby. Pro turistické cíle je nutné splnit pouze možnost uschování kola a zavazadel, poskytnout nářadí pro jednoduché opravy, lékárničku a informační ceduli. Jejich volitelná kritéria většinou shrnují to, co se nachází v okolí. Nabízí prospekty, ve kterých je možné se dozvědět o ubytovacích a stravovacích zařízeních a také doporučují výlety apod.

Povinné požadavky ubytovacího zařízení:⁶⁴

1. Možnost ubytování na jednu noc
2. Nabídka energeticky vydatných snídaní s minimem tuků (na požádání hosta jogurt, müsli, ovoce)
3. Možnost vyprání a usušení oblečení a výstroje
4. Uzamykatelná místnost/boxy pro bezplatné uschování jízdních kol
5. Poskytnutí základního nářadí pro jednoduché opravy kol
6. Možnost umytí kola, základní vybavení pro mytí kola
7. Lékařnička

⁶⁴Kritéria pro ubytovací zařízení. In: Cyklistevitani.cz [online]. [cit. 2. 2. 2016] Dostupné z: <http://www.cyklistevitani.cz/Podminky-certifikace/Ubytovaci-zarizeni.aspx>

8. Informační tabule Cyklisté vítání

Doplňkové služby – je nutné splnit alespoň tři z nich:⁶⁵

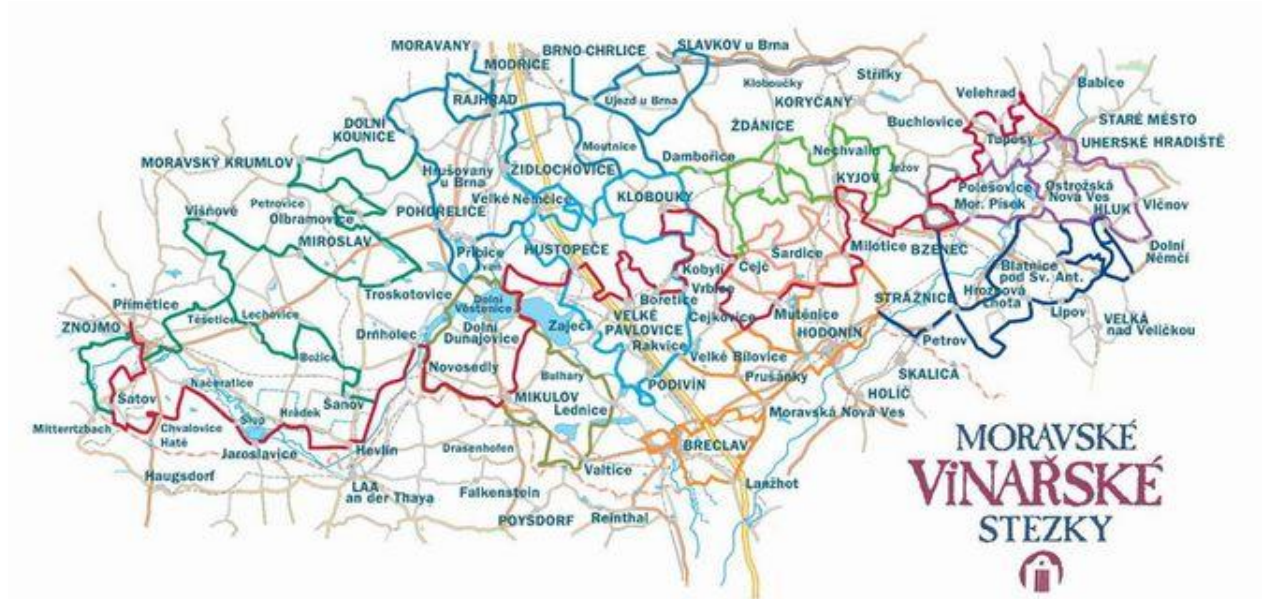
1. Zajištění odvozu či přepravy zavazadel pro cyklisty
2. Zprostředkování výpůjčky kvalitních kol
3. Možnost zakoupení obědových balíčků
4. Poskytnutí základních náhradních dílů pro kola
5. Prodej cyklistických a turistických map okolí
6. Nabídka doporučených jednodenních výletů na kole v okolí
7. Seznam ubytovacích možností v regionu, které jsou vhodné pro cyklisty
8. Rezervační servis pro zajištění dalšího ubytování, které poskytuje služby pro cyklisty
9. Přístup na internet
10. Cizojazyčné informační materiály
11. Možnost dobíjení elektrokol

9.1.2. Certifikace služeb vinařské turistiky

Národní vinařské centrum a Nadace Partnerství se snaží specifikovat a certifikovat vinařskou turistiku především proto, aby reprezentovala typickou vinařskou turistiku ve vinařských oblastech Morava a Čechy, spojovala tradiční území, architekturu a historii vinařství a poskytovala kvalitní služby s tou nejvyšší možnou péčí o zákazníka. Základní poslání spočívá ve spojení zařízení, které splňují nároky na turistické služby spojené s vinařskou tematikou. Jde především o originální a výjimečné kvality, které odlišují od konkurence. Opět existují speciální podmínky, po jejichž splnění je možné zařazení do certifikačního systému. Existují dotazníky, konkrétně čtyři, ve kterých jsou tato kritéria stanovena a rozepsána. Základní vymezení je definováno v kapitole: 3.7 Vinařská terminologie. Jde o certifikační dotazník vinařství, ubytování, restaurace a vinných sklepů. V rámci dotazníku jsou podmínky zařazení rozšířené o další aspekty, jako je například orientační cena nabízeného zboží, možnost zakoupení sommeliérských potřeb, informační materiály, které souvisí s vinařským regionem apod. O splnění kritérií rozhoduje oprávněná osoba Národního vinařského centra.

⁶⁵ *Kritéria pro ubytovací zařízení.* In: Cyklistevitani.cz [online]. [cit. 2. 2. 2016] Dostupné z: <http://www.cyklistevitani.cz/Podminky-certifikace/Ubytovaci-zarizeni.aspx>

9.2. Infrastruktura cyklistických tras

Obrázek č. 6. Infrastruktura MVS

Zdroj: *Regionální cyklotrasy* [online]. In: *Cyko-jizni-morava.cz* [cit. 12. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.cyko-jizni-morava.cz/regionalni-cyklotrasy>

Obrázek č. 7. Značení MVS

Zdroj: *Vinařské stezky* [online]. In: *Breclav.eu* [cit. 12. 4. 2016]. Dostupné z: <http://breclav.eu/kultura-a-volny-cas/vinarske-stezky-1>

9.2.1. Turistické oblasti

Jak již bylo řečeno, vinařská oblast Morava se rozděluje na čtyři podoblasti, ve kterých se nacházejí jednotlivé stezky, jež se navzájem v jednotlivých podoblastech různě propojují. Zmíněných stezek je celkově jedenáct.

V Mikulovské podoblasti je možné projet, či projít Brněnskou, Znojemskou, Moravskou vinnou, Mikulovskou a Velkopavlovickou stezku. Součástí Slovácké podoblasti je stezka Kyjovská, Mutěnická, Strážnická, Podluží, Uherskohradištská a Bzenecká. A dále ji propojuje opět Moravská vinná stezka. Ve Znojemské podoblasti je možné se seznámit s dalšími částmi již zmíněných stezek – a to s Brněnskou, Znojemskou a Moravskou vinnou stezkou. Stejně tak je tomu i u Velkopavlovické podoblasti, na které je možné navštívit část stezky Brněnské, Velkopavlovické, Moravské vinné a Podluží.

V následující části budou rozebrány jednotlivé MVS, jejich stručná charakteristika, významná a atraktivní místa, která je možno v rámci výletu poznat. Ve stručné charakteristice je i zmíněna náročnost trasy a následné doporučení pro jaké cyklisty je nejvhodnější. Samozřejmě je však naprosto na návštěvnících, na jakou trasu se vydají. Všechny stezky je možné projít i pěšky a na jakou stezku se vydat je ponecháno na individuálním rozhodnutí turistů.

Pokud se zaměřím na ubytovací služby, MVS disponují širokým výběrem, proto zde budou zmíněna jen města, či obce, ve kterých je možné se ubytovat, dále nebude tato možnost ubytování nijak rozebrána. Součástí popisu stezek budou volnočasové sportovní aktivity a kulturní akce, které se na konkrétní stezce v rámci celého roku konají a které stezky je možné navštívit. Je třeba zmínit, že se akcí na těchto stezkách koná celoročně mnoho, proto zde u každé stezky bude zmíněna jedna událost za každý měsíc. Nejčastěji se konají košty a degustace vín a krojované hody s doplňkovým programem. Cílem práce bylo vybrat co nejširší spektrum událostí tak, aby si každý přišel na své. Při konkretizaci jednotlivých stezek jsou použity především internetové

zdroje⁶⁶, mapy⁶⁷, dále vlastní zkušenost, brožura Moravských vinařských stezek⁶⁸a průvodce sklepními uličkami.⁶⁹

9.2.2. Moravská vinná stezka

Moravská vinná stezka propojuje všechny vinařské podoblasti, a proto je hlavní stezkou Moravských vinařských stezek. Značena je červenou barvou. Její trasu tvoří pouze 15 % cyklistické cesty a zbylých 85 % tvoří silnice a terénní, z části zpevněné, úseky. To znamená, že není úplně vhodná pro rodiny s malými dětmi, protože tudy mohou jezdit auta. Stezka je ohraničena jednotlivými podoblastmi a podle nich je také pojmenována – Moravská vinná stezka – Mikulovská, Velkopavlovická, Znojemská a Slovácká. Dohromady měří 289 km. Její náročnost je vhodná jak pro začátečníky, tak i pro pokročilé cyklisty. Na některých částech stezky se objeví kopcovitý terén. Pokud se na tuto stezku vydají návštěvníci pěšky, musí být opatrní, protože jsou součástí silničního provozu. Jelikož však trasa propojuje malé obce, není zde hustý provoz, to znamená, že je tato stezka poměrně bezpečná.

Jelikož stezka spojuje jednotlivé podoblasti, nebude zde rozebrána dopodrobna. Zajímavosti a ubytovací možnosti je možné si přečíst konkrétně v jednotlivých stezkách.

⁶⁶ *Moravské vinařské stezky* [online]. In: Stezky.cz [cit. 15. 3. 2016] Dostupné z: <http://www.stezky.cz/Vypis-vyhledavani.aspx?lat=48.92600761730505&lon=16.78539773500006&z=9>

⁶⁷ *Mapy jižní Moravy* [online] In: Mapy.cz [cit. 15. 3. 2016] Dostupné z: <https://mapy.cz/zakladni?x=17.0026000&y=49.2783010&z=11&q=ji%C5%BEn%C3%AD%20morava>

⁶⁸ VECHETA, Vladimír. *Na kole krajem památek a vína. Moravské vinařské stezky*. Brno: Nadace Partnerství, 2013.

⁶⁹ GROMBÍŘ, Jan a Jakub GROMBÍŘ. *Průvodce sklepními uličkami jižní Moravy: za tajemstvím vinných sklepů po Moravských vinařských stezkách*. Vyd. 1. Brno: Nadace Partnerství, 2007.

9.2.3. Brněnská vinařská stezka

Brněnská stezka je z 85 % spojena silnicemi 3. třídy a zbylé části tvoří cyklostezky a polní cesty, značena je modrou barvou. Vhodná je pro všechny cyklisty, náročnější část je akorát v okolí Ždánického lesa. Trasa je dlouhá 130 km. Stezka odvádí její účastníky z rušného Brna do klidných vinařských obcí a navazuje na několik dalších vinařských stezek. Brno je s vinicemi spojováno od počátku vinařství, proto lze v jeho okolí nalézt spoustu historických vinic.

Zajímavosti na Brněnské stezce:

- **Brno** – Město je známé jako historické správní středisko Moravy. Je možné navštívit městskou památkovou rezervaci s příjemným okolním prostředím, například lom Hády, ze kterého je možné vidět za příznivého počasí velkou část Brna. Dále je možné navštívit hrad Špilberk, ve kterém celoročně probíhají různé výstavy, také Petrov, Zelný trh a jeho podzemí atd.
- **Dolní Kounice** – V této obci se nachází židovské a křesťanské památky.
- **Pohořelice** – Je možné se podívat na místní, pohořelické rybníky, dále kostel sv. Jakuba staršího, židovský hřbitov, lovecký zámeček atd. Důležitou součástí obce je kovový kříž s trnovou korunou, který má připomínat do Pohořelic násilně odsunuté Němce z Brna v roce 1945.
- **Židlochovice** – Židlochovice jsou jednou z největších vinařských obcí v brněnském okolí. Návštěvníky může zajímat místní radnice a radniční sklepy, zámek s anglickou zahradou nebo Akátová věž (rozhledna 18 m vysoká).
- **Slavkov u Brna** – Zde je možné navštívit barokní zámek rodu Kouniců, ve kterém údajně přespal sám Napoleon, součástí zámku je park, ve kterém se pořádají různé akce, dále je možné vidět židovskou synagogu, pozdně renesanční radnici a nedaleko Slavkova také Mohylu míru a památník bitvy tří císařů. V létě je také možné relaxovat na slavkovském koupališti.
- **Ždánický les** – V lese se nachází mnoho pozůstatků zaniklých vesnic.

Možnost ubytování:

- **Ubytování:** Brno, Židlochovice, Dolní Kounice, Vranovice, Újezd u Brna, Slavkov u Brna
- **Kempy:** Brno

Volnočasové a sportovní aktivity a kulturní akce:

- **leden** – hodnocení vín, vady vín – vinná škola ve vinném sklípku (Brno),
- **únor** – rajhradský masopust (Rajhrad),
- **březen** – Velikonoční hrkání (Kobylnice),
- **duben** – košt slivovice a tlačenky (Milešovice),
- **květen** – děkovná pouť za šťastný návrat z koncentračních táborů (Těšany),
- **červen** – Křenovický (hudební) festival (Křenovice),
- **červenec** – ženáčské hody (Bošovice),
- **srpen** – zvěřinové hody (Opatovice),
- **září** – hody (Židlochovice),
- **říjen** – výstava ovoce, zeleniny a květin (Ořechov),
- **listopad** – Hubertova jízda, svatomartinská vína na zámku (Slavkov u Brna),
- **prosinec** – vánoční výstava (Malešovice).

9.2.4. Znojemská vinařská stezka

Znojemská stezka je 165 kilometrů dlouhá. Je tvořena převážně silnicemi 3. třídy a lesními cestami, které mohou být, co se týče cyklistiky, o něco více náročné. Stezka je značena zelenou barvou a je ze všech nejdelší. Ve Znojemské podoblasti vynikají především bílá vína a celé stezce zcela dominuje Znojmo, město, které má svým návštěvníkům co nabídnout. Severní, také jednodušší, část stezky začíná v Moravském Krumlově, dále propojuje Národní park Podyjí a náročnější část se objevuje kolem Znojma a řeky Dyje.

Zajímavosti Znojemské stezky:

- **Znojmo** – Město je městskou památkovou rezervací, je zde 217 nemovitých kulturních památek. Návštěvníci zde mohou spatřit románskou rotundu, kostel sv. Mikuláše, gotickou radniční věž, znojemské podzemí (27 km), městské hradby atd. Během celého roku je možné okusit místní vína v Louckém klášteře.
- **Šanov** – V tomto městě se nachází Muchova cyklostezka. Návštěvníci mohou zavítat do míst, kde známý secesní malíř Alfons Mucha začínal malovat.
- **Lechovice** – Zde jsou největší výrobci vína z vlastních vinic na Znojemsku.
- **Národní park Podyjí** – Říční údolí a zachovalá příroda. V samotném středu je možné se vydat do jedné z nejstarších vinic Evropy. V létě je zde možnost ochutnat šobeská vína.
- **Šatov** – Šatov je centrem vinařství na Znojemsku. Sídlí zde nejznámější vinařská společnost Znojemské podoblasti – Znovín Znojmo, a.s., Moravský sklípek, jehož součástí jsou i podzemní chodby a malovaný sklep, ve kterém je možné spatřit plastické malby lidového umělce. Dále je zde možné se vzdělávat v naučné vinici starých odrůd, kde turisté mohou poznat devatenáct historických odrůd.
- **Moravský Krumlov** – Zde je možné navštívit mnoho kulturních památek, Knížecí dům, kostel Všech svatých a zámek Moravský Krumlov.

Možnost ubytování:

- **Ubytování:** Moravský Krumlov, Vémyslice, Miroslav, Višňové, Těšice, Znojmo, Nová Šaldorf – Sedlešovice, Šatov
- **Kempy:** Výrovce, Vranov

Volnočasové a sportovní aktivity a kulturní akce:

- **leden** – otevřené sklepy a kopání písku pro Vídeň (Nový Šalddorf – Sedlešovice),
- **únor** – putování po dobšických sklípčích (Dobšice),
- **březen** – výstava vín (Žerotice, Šatov a mnoho dalších),
- **duben** – den Znovín walkingu (Hnanice),
- **květen** – rybářské závody (Hrušovany),
- **červen** – den otevřených sklepů (Chvalovice),
- **červenec** – meruňkový karneval (Bohutice),
- **srpen** – pouť ve Vítonicích,
- **září** – znojemské vinobraní (Znojmo),
- **říjen** – kurz vinných vědomostí (Lechovice),
- **listopad** – gulášovka (Miroslav),
- **prosinec** – Znojemský Mikulášský košt.

9.2.5. Mikulovská vinařská stezka

Mikulovskou stezku, která je dlouhá 82 km, tvoří převážně asfaltové cesty, silnice 3. třídy, z části terénní úseky a také lesní cesty. Trasa je spíše nenáročná, zřídka se objevují náročnější úseky, proto je vhodná pro všechny kategorie cyklistů. Nebezpečné mohou být lesní cesty, na kterých je nesrovnaný povrch a pokud by více pršelo, některé části lesní trasy mohou klouzat. Je tedy třeba jet velice opatrně. Značení je provedeno světle zelenou barvou. Mikulovská vinařská stezka má opravdu co nabídnout, ať už to jsou novomlýnské nádrže a nebo Lednicko - valtický areál.

Zajímavosti Mikulovské stezky:

- **Mikulov** – Je zde velké množství historických památek, dále Pálava, Mikulovský zámek, ve kterém je dnes regionální muzeum s vinařskou expozicí, židovský hřbitov a poutní Svatý kopeček.
- **Valtice** – Důležitá vinařská obec v Evropě především díky velkému množství viničních tratí. Na Valtickém barokním zámku, který je památkou UNESCO, se celoročně pořádá Salón vín, kde je možnost ochutnat 100 nejlepších vín z ČR. Kromě toho Valtice pořádají celoročně mnoho kulturních akcí.
- **Lednice** – Dominantou je romantický zámek Lednice (památka UNESCO) a jeho park. Dále je pak možné navštívit minaret, Apollonův chrám, tropický skleník, akvárium atd. Také je možné si sjet část řeky Dyje.
- **Dolní Věstonice** – V této obci se našla Věstonická Venuše (nejstarší vypálená hlína na světě). Dále je zde možnost vidět archeologickou expozici.
- **Pasohlávky** – Vinařská obec, která se nachází u Nových Mlýnů, proto je vytižena především v letním období. Nedaleko od Pasohlávek je nově, pro zájemce, postaven aquapark.
- **Hlohovec** – Zde se často pořádají různé folklorní akce.
- **Naučná stezka Valtice (4,5 km)**
- **Naučná stezka Pavlovské vinice a vinné sklepy (3 km)**

Možnost ubytování:

- **Ubytování:** Pasohlávky, Dolní Věstonice, Pavlov, Lednice, Hlohovec, Valtice, Sedlec
- **Kempy:** Pasohlávky, Dolní Věstonice, Nový Přerov

Volnočasové a sportovní aktivity a kulturní akce:

- **leden** – výstava betlémů (Mikulov),
- **únor** – vinařský fašank (Valtice),
- **březen** – výstava vín (Pasohlávky a mnoho dalších obcí),
- **duben** – Velikonoční otevřené sklepy (Valtice),
- **květen** – májové krojované hodky (Hlohovec),
- **červen** – posezení u cimbálu (Novosedly),
- **červenec** – hodová zábava (Lednice),
- **srpen** – tůlání po Pulgárských sklepech (Bulhary),
- **září** – Pálavské vinobraní (Mikulov),
- **říjen** – burčákové dny (Dolní Věstonice),
- **listopad** – svatomartinské svěcení vína (Pavlov),
- **prosinec** – Mikulášský košt archivních vín (Valtice).

9.2.6. Velkopavlovická vinařská stezka

Velkopavlovická stezka je značena středně tmavou modrou, je dlouhá 110 km a složena ze silnic 3. třídy a také z části z terénních úseků. Některé části trasy jsou vhodné pro všechny kategorie cyklistů, ostatní se doporučují spíše pokročilejším zájemcům. Velkopavlovicko je také nazýváno „krajem modrých hor“ především proto, že se v této bezlesé krajině s dalekým výhledem daří především červeným vínům.

Zajímavosti na Velkopavlovické stezce:

- **Hustopeče** – Zajímavá je Vinařská ulice pod Křížovým vrchem a Na Hradbách, renesanční dům U Synků, ve kterém je možné spatřit městskou galerii a navštívit stálou vinařskou expozici, náhrobky rodičů T. G. Masaryka a domy, které byly postaveny již v 16. století.
- **Velké Bílovice** – V ČR jsou největší vinařskou obcí. Součástí této obce je i naučná, patnáctikilometrová, vinařská stezka. Také pořádají mnoho akcí, např. Za vinařem do Velkých Bílovic.
- **Čejkovice** – Zde je možné spatřit templářskou tvrz a sklepy a dům, ve kterém žil několik let T. G. Masaryk.
- **Vinařská stezka Křepice (4,4 km)**
- **Stezka Modré hory (20 km)** – Na této trase se nachází významná obec Velké Pavlovice, ve které byla vyšlechtěna odrůda André, a je centrem vinařů. Je zde možné navštívit i rozhlednu.
- **Obecní vinařská stezka Němčičky (8 km)**
- **Stezka krajem André (40 km)**

Možnost ubytování:

- **Ubytování:** Židlochovice, Hustopeče, Velké Němčice, Kurdějov, Zaječí, Těšany, Velké Bílovice
- **Kempy:** Zaječí, Lednice

Volnočasové a sportovní aktivity a kulturní akce:

- **leden** – okus vín z Kurdějova a okolí (Kurdějov),
- **únor** – vostatky (Šakvice),
- **březen** – Ze sklepa do sklepa (Velké Bílovice),
- **duben** – noc sklepů (Velké Němčice),
- **květen** – kraje beze stínu – folklórní festival Hanáckého Slovácka (Krumvíř),
- **červen** – babské hody (Starovice),
- **červenec** – letní meruňkování – kolem horem dolem, beseda u cimbálu, víno v oranžovém (Velké Pavlovice),
- **srpen** – cykloturistický výjezd vinorodou jižní Moravou (Zaječí),
- **září** – čejkovické bylinkové slavnosti (Čejkovice),
- **říjen** – tradiční krojované hody (Starovičky),
- **listopad** – žehnání svatomartinských vín (Čejkovice),
- **prosinec** – žehnání vín (Boleradice).

9.2.7. Kyjovská vinařská stezka

Stezka, která je dlouhá 85 km a značena světle zelenou barvou, patří mezi fyzicky náročnější trasy, proto je vhodná spíše pro zdatnější cyklisty. Částečně je cesta i rovinatého charakteru, tudíž vhodná i pro méně zdatné sportovce. Povrch trasy je tvořen ze silnic 3. třídy a ze zpevněných i nezpevněných lesních i polních cest.

Zajímavosti na Kyjovské stezce:

- **Kyjov** – Kyjovskému náměstí dominuje renesanční radnice, dále je možné navštívit grafitově ozdobený zámeček, který je nejstarší stavbou ve městě a momentálně se v něm nachází Vlastivědné muzeum. Město také každé čtyři roky pořádá folklórní festivaly.
- **Vlkoš** – Je zde možné navštívit sklepní kolonii a také expozici, která se týká vojenské historie a techniky.
- **Hýsly** – Návštěvníci zde mohou spatřit dvoje sluneční hodiny na sobě, menší hodiny jsou nejmenší sluneční hodiny na světě. Také je možné navštívit dřevěnou rozhlednu.
- **Bukovany** – Zde se nachází Bukovanský mlýn – rozhledna s restaurací a ubytováním. Navíc je zde galerie a výstava zemědělských potřeb.
- **Ždánický les** – Nachází se mezi Archlebovem a Žarošicemi a jsou zde pozůstatky viničních tratí. Navíc je možné v Žarošicích navštívit nejstarší poutní místo na Moravě.
- **Dambořice** – V této obci je možné si prohlédnout římskokatolický, českobratrský evangelický a židovský hřbitov. Také je to významné místo pro těžbu ropy.

Možnost ubytování:

- **Ubytování:** Žarošice, Archlebov, Kyjov, Bukovany, Ždánice
- **Kempy:** Nejbližší možné jsou Dubňany.

Volnočasové a sportovní aktivity a kulturní akce:

- **leden** – výstava a košt vín (Moravany),
- **únor** – beseda u cimbálu (Archlebov),
- **březen** – ostatková zábava s váláním na dýně (Žádovice),
- **duben** – mlynářský košt vína (Bukovany),
- **květen** – KČT pochod Moravským Slováckem (Vřesovice),
- **červen** – sklepy dokořán (Vlkoš),
- **červenec** – soutěžní festival folklórních souborů (Dambořice),
- **srpen** – sešlost lidu na Babím lomu (Strážovice),
- **září** – svatováclavské hody (Ostrovánky),
- **říjen** – hody s průvodem a káčerem (Ježov),
- **listopad** – košt bramborových salátů (Žarošice),
- **prosinec** – vánoční dílny a tradiční zabíjačka (Žarošice).

9.2.8. Mutěnická vinařská stezka

Mutěnická stezka, značena růžovou barvou, je dlouhá 65 km a vede z velké části po polních cestách, z čehož jsou některé úseky zpevněné, a z části po silnicích 3. třídy. Převýšení na této trase je pouze 90 m n. m., tudíž stezka není vůbec náročná. Právě proto je vhodná především pro méně zdatné cyklisty, ale i pokročilí si na kyjovské pahorkatině přijdou na své.

Zajímavosti na Mutěnické stezce:

- **Mutěnice** – Mutěnice jsou často považovány za srdce vinařského kraje. Pro turisty je určitě zajímavá část obce Búdy, ve které se nachází téměř pět set vinných sklepů, které jsou zdobeny slováckými malbami. Dále je možné navštívit kostel sv. Kateřiny.
- **Dubňany** - Část obce, s názvem Pod Dubňanskú horú, opět nabízí návštěvníkům možnost podívat se do velkého množství vinných sklepů. Také je možné se podívat na šest set let starý dub a v místním muzeu navštívit expozice o hornictví a sklářství.
- **Čejč** – Opět jsou zde zajímavé vinné sklepy s lisovkami, které nazývají „dračí díry“.

Možnost ubytování:

- **Ubytování:** Čejč, Hovorany, Šardice, Svatobořice-Mistřín, Milotice, Mutěnice, Dubňany
- **Kempy:** Dubňany

Volnočasové a sportovní aktivity a kulturní akce:

- **leden** – degustace archivních ročníků a košt starších vín (Milotice),
- **únor** – výstava vín (Čejč),
- **březen** – ples vinařů a přátel dobrého vína (Hovorany),
- **duben** – výstava vín (Svatobořice – Mistřín),
- **květen** – otevření vinařské stezky (Šardice),

- **červen** – k šidlenám za vinařem (Milotice),
- **červenec** – mezinárodní folklorní festival (Svatobořice – Místřín),
- **srpen** – národopisný festival kyjovského Dolňácka (Milotice),
- **září** – trh tradičních produktů a řemesel (Milotice),
- **říjen** – pochod slováckými vinohrady (Mutěnice),
- **listopad** – svěcení vína (Mutěnice),
- **prosinec** – svěcení vína (Hovorany).

9.2.9. Strážnická vinařská stezka

Strážnická stezka je dlouhá 101 km a z větší části tvořená silnicemi 3. třídy. Zbylé úseky jsou většinou zpevněné polní cesty. Na mapách a v terénu ji turisté mohou vyhledat pod tmavě modrou barvou. Většina trasy je určena pro všechny cyklistické kategorie, některé části jsou však o něco více náročné, proto je na zvážení každého potencionálního návštěvníka, zda chce tuto trasu absolvovat.

Zajímavosti na Strážnické stezce:

- **Strážnice** - Významnou památkou v této obci je gotický kostel sv. Martina, klasicistní zámek, ve kterém je možné si prohlédnout hudební nástroje, muzeum vesnice jihovýchodní Moravy, které nabízí výstavu lidové architektury anebo také muzeum mlynářství.
- **Veselí Nad Moravou** – Zde je možné navštívit hvězdárnu, renesanční zámek nebo dvouturbínovou vodní elektrárnu. Nachází se zde také informační středisko Baťova kanálu.
- **Tvarožná Lhota** – V této obci se nachází rozhledna, ze které lze spatřit přírodní krásy Bílých Karpat a dále je možné navštívit muzeum oskeruší (vzácných jeřabin), ze kterých se vyrábí marmeláda, kompot, ale i pálenka.
- **Petrov** – Originální, především svým tvarem, vinné sklepy se postupně vystavovaly od 16. století. Dnes jsou zařazeny mezi městské památkové rezervace.
- **Bílé Karpaty**
- **Stezka strážnickými vinohrady (18 km)**
- **Oskrušová stezka (25 km)**
- **Uprkova stezka (26 km)**

Možnost ubytování:

- **Ubytování:** Strážnice, Veselí Nad Moravou, Sudoměřice, Vnorovy, Blatnička, Blatnice pod svatým Antonínkem, Tvarožná Lhota
- **Kempy:** Strážnice, Lučina

Volnočasové a sportovní aktivity a kulturní akce:

- **leden** – návštěvy vinných sklepů,
- **únor** – mezinárodní košt ovocných destilátů (Sudoměřice),
- **březen** – degustace vín (Vnorovy),
- **duben** – stavění máje (Lipov),
- **květen** – putování po blatnických búdách (Blatnice pod svatým Antonínkem),
- **červen** – mezinárodní folklorní festival (Strážnice),
- **červenec** – na kole strážnickými vinohrady (Radějov),
- **srpen** – bartolomějský jarmark – lidových výrobků (Veselí Nad Moravou),
- **září** – oskorušobraní na salaši travičná (Tvarožná Lhota),
- **říjen** – hroznolhotské hody a trhy (Hroznová Lhota),
- **listopad** – Kateřinské hody (Boršice u Blatnice),
- **prosinec** – radujme se, veselme se, řemesla a folklor (Strážnice).

9.2.10. Vinařská stezka Podluží

Trasa, která vede od hranic jižní Moravy přes Kyjov až ke Slováckým obcím, měří 115 km. Stezka je tvořena ze silnic 3. třídy lesními a polními, na některých úsecích zpevněnými, cestami. V okolí Ratíškovic jsou i cyklostezky. Co se týče náročnosti, je stezka vhodná i pro cyklisty, kteří na cyklovýlety nejsou moc zvyklí. Vede totiž téměř celou cestu po rovině. Trasa je značena oranžovou barvou.

Zajímavosti na stezce Podluží:

- **Břeclav** – Lednicko-valtický areál začíná právě u tohoto města. Jsou zde židovské památky, zámek, který je přebudován do umělé zříceniny a dále například expozice o Lichtenštejnském rodu.
- **Lanžhot** – Nejjižnější město jižní Moravy. Krásné lidové kroje, které je možné spatřit na Krojovaných hodech a v místním muzeu, ve kterém je expozice s památkami lidové kultury.
- **Hodonín** – Zmíněné město je rodištěm T. G. Masaryka. V místním muzeu je na Masarykovu počest expozice. Dále je možné vidět radnici a její zvonkohru nebo Muzeum naftového dobývání, součástí výletu může být i Zoo, nebo lázně.
- **Mikulčice** – Zde se nachází národní kulturní památka Mikulčice – Valy.
- **Neoveská vinařská stezka** (6,3 km)
- **Žižkovská vinařská stezka** (3,2 km)

Možnost ubytování:

- **Ubytování:** Hodonín, Lanžhot, Břeclav, Čejkovice
- **Kempy:** Lednice

Volnočasové a sportovní aktivity a kulturní akce:

- **leden** – krojovaný ples (Týnec),
- **únor** – jarní hudební festival (Dolní Bojanovice),
- **březen** – vynášet smrtku a přinést Létečko (Tvrdonice),

- **duben** – přehlídka vín a sýrů (Hrušky),
- **květen** – májové zpívání v Nechorách (Prušánky),
- **červen** – závod kol s pevným převodem „O dušu“ (Břeclav),
- **červenec** – zpívání u cimbálu (Dolní Bojanovice),
- **srpen** – tour de vinohrad (Mikulčice),
- **září** – předhodovní zpívání u cimbálu a krojované hody (Lanžhot),
- **říjen** – pochod slováckými vinohrady (Hodonín),
- **listopad** – zabíjačková oslava 17. listopadu (Ratíškovice),
- **prosinec** – svěcení vína (Moravská Nová Ves).

9.2.11. Uherskohradištská vinařská stezka

Trasa se skládá z části z cyklostezek a z části vede po silnicích 2. a 3. třídy. Je značena fialovou barvou, měří 75 km a navštívit ji mohou všichni cyklisté, ať už jsou méně, či více zdatní. Část trasy vede podél řeky Moravy a v Ostrožské Nové Vsi je možné navštívit sirnaté lázně nebo si vypůjčit loďky a při té příležitosti se vykoupat v přírodním koupališti.

Zajímavosti na Uherskohradištské stezce:

- **Uherské Hradiště** – Je možné zde navštívit muzeum, galerii, radnici, renesanční hotel Slunce a mnoho dalšího.
- **Kunovice** – Zde je zajímavý kostel sv. Petra a Pavla a okolní park. Dále je pak možné v památkovém domě navštívit výstavu lidového stavitelství anebo letecké muzeum.
- **Vlčnov** – V této obci se nachází areál vinných búd, na kterých je možné vidět neobvyklou architekturu a v jednom z domků je stálá expozice, která znázorňuje, jak se kdysi obyvatelé Vlčnova oblékali a jak vypadaly jejich domovy.
- **Ostrožská Lhota** – V této obci se nachází velká sluneční elektrárna, kterou je možné navštívit.
- **Batův kanál**

Možnost ubytování:

- **Ubytování:** Uherské Hradiště, Kunovice, Ostrožská Nová Ves, Hluk, Vlčnov, Uherský Ostroh, Staré Město
- **Kempy:** Hluk, Uherské Hradiště, Ostrožská Nová Ves

Volnočasové a sportovní aktivity a kulturní akce:

- **únor** – výstava vín Míkovice (Uherské Hradiště),
- **březen** – košť zelí (Hluk),
- **duben** – na kole vinohrady Uherskohradištska (Uherské Hradiště),

- **květen** – jízda králů (Kunovice),
- **červen** – festival řemesel a tradic na Ostrožsku (Hluk),
- **červenec** – pouť ke sv. Cyrilu a Metoději (Veletiny),
- **srpen** – slovácký festival dechových hudeb (Hluk),
- **září** – slovácké slavnosti vína a otevřených památek (Uherské Hradiště),
- **říjen** – slovácké hody s právem (Veletiny),
- **listopad** – žehnání svatomartinského vína (Uherské Hradiště),
- **prosinec** – Mikulášské zpívání (Ostrožská Lhota).

9.2.12. Bzenecká vinařská stezka

Stezka značena šedou barvou měří pouze 26 km a je složena převážně ze silnic 3. třídy. Zbylé úseky tvoří z části zpevněný terén. Je tedy nejkratší stezkou z MVS. Určena je pro všechny kategorie cyklistů. Ti náročnější ocení zejména první část trasy, na které se nachází kopcovité úseky kolem Kyjova.

Zajímavosti na Bzenecké stezce:

- **Bzenec** – Zde je možné navštívit velké množství vinných sklepů, zámek se sklepním labyrintem, sklepní uličku či židovský hřbitov.
- **Žeravice** – Jan Amos Komenský se v této obci stal knězem a kromě zhlédnutí jeho památníku je možné navštívit i výstavu, která je věnována nejen jemu, ale i lidovému umění a řemeslům.
- **Domanín** – Zde je možné navštívit Klášterní dvůr.

Možnost ubytování:

- **Ubytování:** Bzenec, Moravský Písek, Vracov, Osvětimany, Žádovice
- **Kempy:** Buchlovice, Dubňany

Volnočasové a sportovní aktivity a kulturní akce:

- **únor** – výstava a košt vín (Žeravice),
- **březen** – košt vín (Těmice),
- **květen** – prvomájová výstava vín (Bzenec),
- **červenec** – dožínky (Žeravice),
- **srpen** – galerie rýnských ryzlinků ČR (Bzenec),
- **září** – bzenecké krojované vinobraní (Bzenec),
- **říjen** – Petropavlovické hody (Syrován),
- **listopad** – ochutnávka svatomartinských vín (Žeravice).

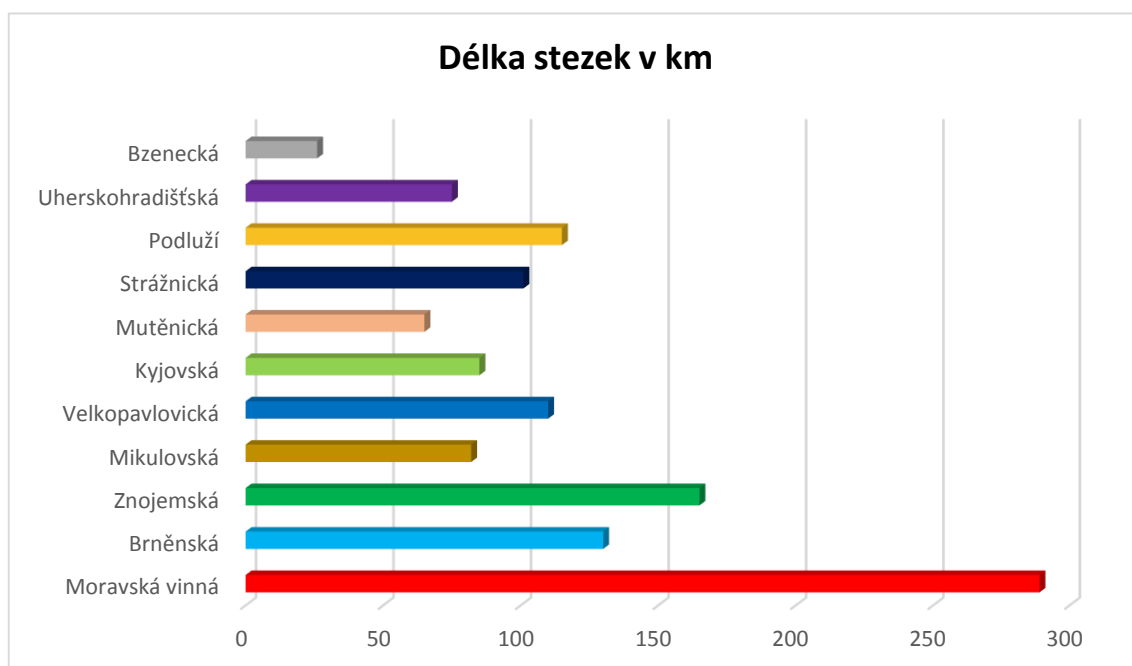
9.2.13. Seriál výletů Krajem vína 2016

V roce 2016 vyšla již pátá brožurka, ve které jsou každým rokem uvedeny různé, ty nejlepší možné, rady a tipy pro vinařskocyklistický, či pěší výlet. Seriál výletů doporučuje konkrétní krásy jižní Moravy a láká turisty na atmosféru, kterou je možné poznat ve vinařských obcích. Výlety jsou často propojeny a spojeny více okruhy najednou, proto je mohou navštívit jak zdatní sportovci, tak i rodiny s dětmi, kteří se vydají na procházku. Kromě toho lze na oficiálních stránkách nalézt i kalendář akcí. Zde jsou evidovány veškeré košty, ochutnávky, výstavy a podobné akce, které se na JM konají. Smyslem tohoto seriálu je však již naplánovaná událost, ve které jsou zakomponovány konkrétní akce a památky na těchto trasách, návštěvník se tedy již dále nemusí o náplň svého programu starat. Pro letošní rok je naplánováno dvanáct organizovaných akcí:⁷⁰

- 30. 4. Na kole vinohrady Uherskohradištska
- 14. 5. Májové putování okolím Modrých Hor
- 21. 5. Otevírání Lichtenštejnských stezek
- 4. 6. Kraj kvetoucí révy ve Velkých Němčicích
- 11. 6. Putování po vinařských stezkách Kyjovska
- 11. 6. Hudba na kole
- 25. 6. Expedice krajem vína André
- 16. 7. Letní putování po vinařských stezkách Mikulovska
- 3. 9. Na kole kolem vinohradů
- 10. 9. Putování za burčákem po Modrých Horách
- 24. 9. Tour de burčák na Znojemsku
- 8. 10. Na kole vinohrady Uherskohradištska

⁷⁰ *Seriál výletů Krajem vína 2016* [online]. In: Stezky.cz [cit. 25. 3. 2016] Dostupné z: <http://www.stezky.cz/Akce/Krajem-vina-2016.aspx>

9.2.14. Shrnutí

Graf č. 1. Délka stezek v km

Zdroj: Vlastní úprava

Z grafu jasně vyplývá, že nejdelší stezkou, pokud nepočítáme Moravskou vinnou (protože je spojena celkově ze čtyř stezek), je Znojemská vinařská stezka. Bzenecká vinařská stezka je naopak tou nejkratší ze všech tras. Výhodou těchto stezek je častá možnost navázat na jinou z tras. Na stezkách, ale i v jejich blízkém okolí, je spousta památek, kulturních a vinařských akcí. Stejně je to i s ubytováním či kempy, pro návštěvníky určitě nebude problém najít místo k přespání.

Jelikož je jižní Morava především rovinatá, lze počítat s méně náročnými stezkami. Nejméně náročná je především Bzenecká, Mutěnická a Mikulovská stezka. Do střední kategorie je pak možné zařadit Brněnskou, Strážnickou, Uherskohradištskou, Velkopavlovickou, Znojemskou, Moravskou vinnou stezku a vinařskou stezku Podluží. S nejvíce náročnou trasou je možné se setkat u Kyjovské stezky a jejího okolí.

Jak již bylo zmíněno, nejvíce konaných událostí se týká především vína. To znamená – vinné košty, degustace, otevřené sklepy, svěcení vín apod. Mimoto se téměř v každé obci pořádají krojované hody, na kterých je možné vidět pokaždé mírně odlišný kroj, vždy typický pro danou obec. V téměř každé obci je možné navštívit

historické památky (kostely, zámky, vinné sklepy), výstavy (malířská díla, archeologické vykopávky, lidové umění, letecké muzeum, připomínky známých osobností), hudební festivaly (koncerty, folklór, cimbálová muzika, hodové zpívání, Vánoční zpívání), řemeslné i bylinkové trhy a také trhy s lidovým uměním, ale i jiné slavnosti (ochutnávky piva, ochutnávky zelí, dýňové slavnosti, ochutnávky pálenek a slivovice, sýrů, oskeruší a marmelád). A důležitou součástí toho všeho je příroda (Pálava, Bílé Karpaty, Baťův kanál). Na některých trasách je také možné využít kolečkové brusle a koloběžky nebo se vykoupat v přírodních rybnících. Na novomlýnských nádržích je možné vyzkoušet windsurfing.

9.2.15. Analýza SWOT projektu Moravské vinařské stezky

Analýza SWOT stručně hodnotí vnější a vnitřní faktory, které ovlivňují úspěšnost Moravských vinařských stezek. Zaměřuje se na silné a slabé stránky projektu a potencionální příležitosti a hrozby.

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">• certifikační systémy• velké množství památek v rámci výletu na vinařských stezkách• podrobné mapové značení stezek• mnoho akcí a událostí spojených s vinařskými stezkami• výborné přírodní prostředí	<ul style="list-style-type: none">• stezky vedou po rušných silnicích• nebezpečný povrch na trasách• málo akcí je přizpůsobeno dětem• nedostatek informačních tabulí v terénu
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none">• možnost čerpání ze státní podpory a fondů EU• zvyšující se zájem o sport• zapojení dalších vinařů a sponzorů do projektu	<ul style="list-style-type: none">• nepříznivé počasí• důsledná kontrola policie, zda cyklisté požili alkohol – návštěvníky by to mohlo odradit

Tabulka č. 1. SWOT analýza silných a slabých stránek organizace

Zdroj: vlastní zpracování

10. DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

10.1. Cíl výzkumu

Úkolem dotazníkového šetření je zjistit, jestli občané České Republiky znají Moravské vinařské stezky a především, jak jsou spokojeni s těmito stezkami. Dotazník tedy nebyl určen pouze klientům, kteří již stezky navštívili, ale i jejich potencionálním návštěvníkům. Dotazník není zaměřen na žádnou cílovou skupinu, je pouze limitován věkem osmnácti let vzhledem k pravděpodobné konzumaci alkoholu na místě. Dotazníkové šetření bylo zcela anonymní. V rámci dotazníku byly použity otevřené, uzavřené a polootevřené otázky. Dále také filtrační otázky, které na základě vybrané odpovědi přesměrovaly respondenta na jemu přizpůsobené otázky. Vyplynutím celého výzkumu bude zhodnocení toho, jak jsou MVS známé a jak jsou klienti s konkrétními službami na stezkách spokojeni.

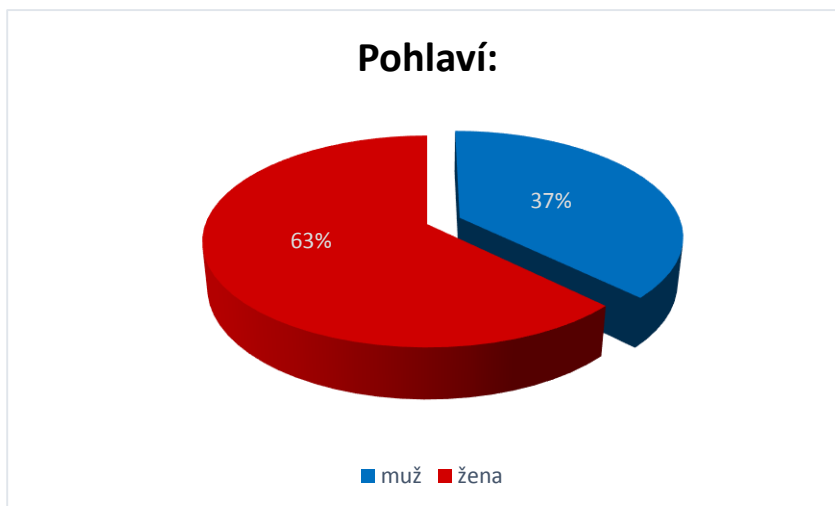
10.2. Získání dat

Pro výzkum byl zvolen z velké části elektronický dotazník a ze zbylé části osobní dotazování. Upřednostněné však bylo elektronické dotazování vzhledem k tomu, že bylo potřeba za relativně krátký čas oslovit co nejvíce respondentů. Osobní oslovení probíhalo v okolí Olomouce, Brna a Vyškova.

Veškerá získaná data pocházejí od 230 respondentů, z čehož 27 % tvořily výsledky z osobního dotazování a prostřednictvím sociálních sítí a internetových stránek bylo získáno zbylých 73 %. Základní úpravy a grafy byly vytvořeny pomocí počítačového programu Microsoft Office Excel. Na kompletní dotazník je možné nahlédnout v příloze č. 2.

10.3. Analýza a vyhodnocení dat

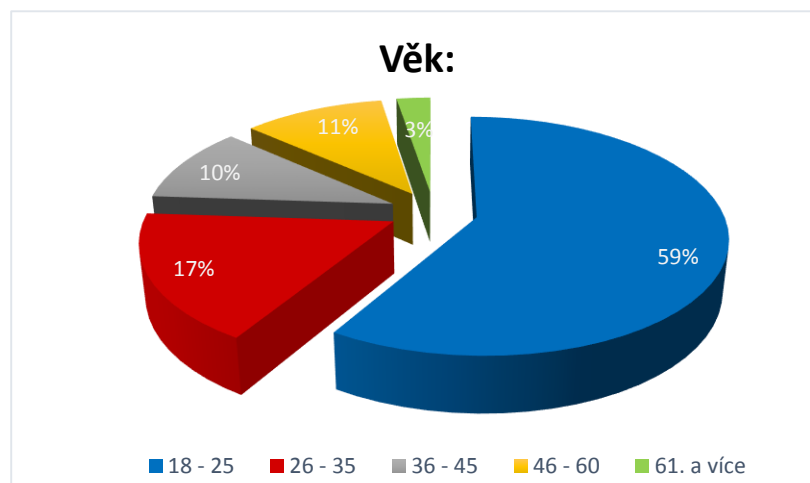
Ve výzkumném vzorku je větší část dotazovaných ženského pohlaví tedy sto čtyřicet čtyři (63 %), z celkového počtu 230. Mužské pohlaví tedy tvoří osmdesát devět (37 %) respondentů.

Graf č. 2. Pohlaví respondentů

Zdroj: vlastní data

Dále byli respondenti rozděleni podle věku do pěti kategorií. Dotazník byl limitován minimálním věkem osmnácti let především proto, že se při návštěvě stezek předpokládala konzumace alkoholu. Kategorie byly 18–25, 26–35, 36–45, 46–60 a 61. a více.

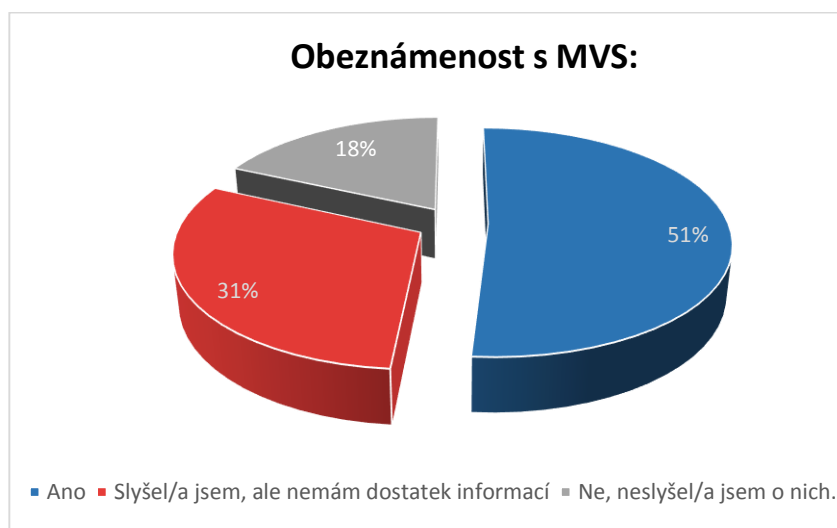

Graf č. 3. Věkové rozdělení

Zdroj: vlastní data

Z výsledků vyplývá, že je vzorek věkově nevyvážený. Nejvíce odpovědí bylo získáno od mladých respondentů ve věku 18–25, konkrétně sto třicet pět (59 %) ze všech dotazovaných. Dále pak nejvíce odpovídali respondenti věkové kategorie 26–35, konkrétně jich bylo čtyřicet (17 %). Na třetím místě se umístila kategorie 46–60 let s dvaceti pěti vyplněnými dotazníky (11 %), pouze o jednu odpověď méně se dostalo v kategorii 36–45, odpovědělo tedy dvacet čtyři (10 %) respondentů. Ve věkové kategorii 61. a více se odpovídalo úplně nejméně, konkrétně dotazník vyplnilo šest respondentů, což činí 3 %.

První otázka, která se týkala již samotného projektu MVS, měla za cíl zjistit, zda dotazovaní znají zmíněný projekt, zda o něm pouze slyšeli, ale neznají podrobnosti, anebo zda o něm vůbec neslyšeli.

Graf č. 4. Obeznamenost s Moravskými vinařskými stezkami

Zdroj: vlastní data

Ze zkoumaného vzorku vyplývá, že MVS z celkově dvě stě třiceti dotazovaných zná sto osmdesát osm (69 %) respondentů, avšak sedmdesát (30,43 %) z nich o stezkách pouze slyšelo. Zbýlých čtyřicet dva (18,26 %) dotazovaných projekt vůbec neznají a ani o něm neslyšeli. Pro další otázku je tedy možné využít odpovědi od sto osmnácti respondentů, kteří MVS znají, a lze u nich předpokládat, že je navštívili.

Druhá otázka má tedy za cíl zjistit, kolik z celkových sto osmnácti respondentů některou ze stezek navštívilo. Na otázku: „Navštivil/a jste některou ze stezek?“ Měli respondenti na výběr ze tří odpovědí. Z toho téměř většina uvedla, že některou ze

stezek navštívila (konkrétně sto dva), patnáct respondentů prozatím žádnou ze stezek nenavštívilo, ale projevilo o ně zájem a v budoucnu se na výlet na jižní Moravu, kde se stezky nachází, chystá. Zbylé dvě osoby, vyplňující dotazník, stezky sice znají, ale nejeví o ně zájem a ani je nechtějí navštívit.

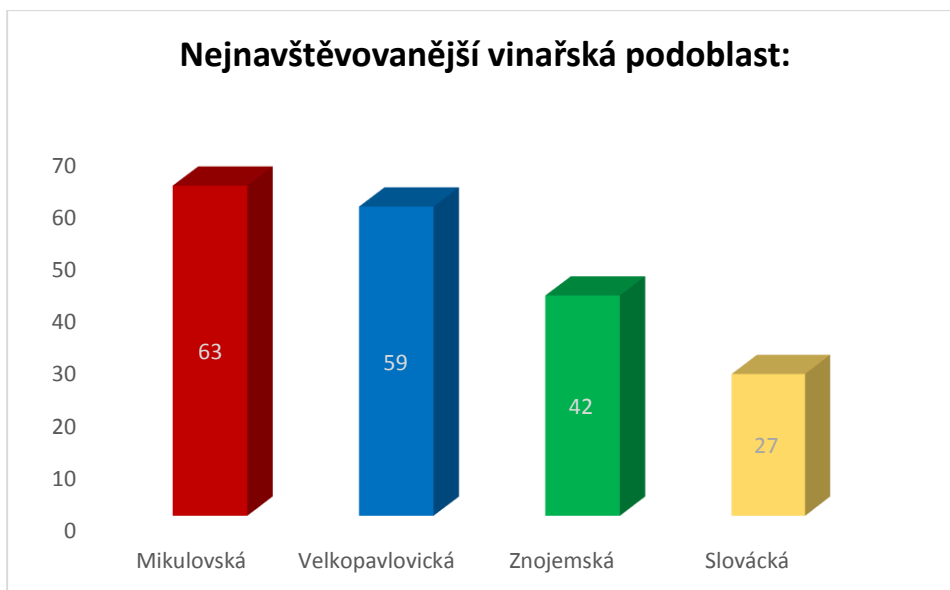
Respondenti dále odpovídali na polootevřenou otázku: „*Jakým způsobem jste se dozvěděl/a o MVS?*“ a na výběr měli z šesti různých variant. Také jim bylo umožněno vybrat i více odpovědí, protože mohla nastat situace, kdy se respondent mohl o projektu dozvědět hned z několika zdrojů najednou. Díky doporučení od známých a přátel se o stezkách dozvědělo nejvíce návštěvníků (45). Druhý nejčastější informační zdroj byly internetové stránky (31), dvacet čtyři návštěvníků si informace o stezkách přečetlo v novinách či časopisech. Prostřednictvím sociálních sítí se o MVS dozvědělo devět respondentů. Devět respondentů uvedlo, že žijí v okolí vinných stezek a osm z dotazovaných si již nepamatuje, kde bližší informace získalo.

Graf č. 5. Informační zdroje o MVS

Zdroj: vlastní data

Z následující otázky, u které návštěvníci mohli vybrat i více odpovědí, má vyplynout, která vinařská podoblast z vinařské oblasti Morava je tou nejnavštěvovanější. Více možných odpovědí bylo umožněno kvůli vysoké pravděpodobnosti opakované návštěvy MVS.

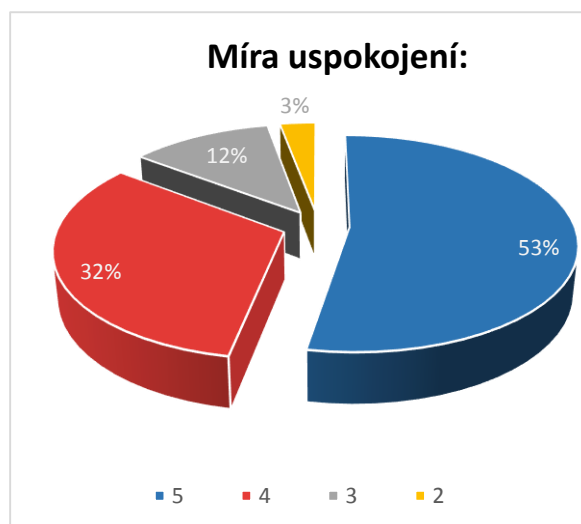
Graf č. 6. Nejnavštěvovanější vinařská podoblast

Zdroj: vlastní data

Z grafu jasně vyplývá, že nejvíce navštěvovanými podoblastmi jsou podoblast Mikulovská a podoblast Velkopavlovická, přičemž zcela nejnavštěvovanější podoblastí se stala právě Mikulovská podoblast, kterou vybralo šedesát tři respondentů (32 %), podoblast Velkopavlovickou navštívilo pouze o čtyři respondenty méně (30 %). Znojemskou podoblast navštívilo čtyřicet dva klientů (22 %) a nejméně navštěvovaná je podoblast Slovácká, kterou vybralo dvacet sedm respondentů (14 %).

Jihomoravské víno (26 %), příroda (25 %) a sportovní vyžití (24 %) byly pro dotazované návštěvníky nejčastějšími důvody k tomu, aby se na stezky vydali. Dalším důvodem cesty pak byly historické památky (14 %) a kulturní akce, které se v okolí vinných stezek pořádají (10 %). Nejméně ze všeho láká návštěvníky místní gastronomie (2 %).

Do jaké míry se návštěvníkům splnilo jejich očekávání, bylo předmětem navazující otázky. Podle předchozí odpovědi měli respondenti subjektivně zhodnotit, do jaké míry byl naplněn hlavní cíl jejich cesty. Hodnocení probíhalo na škále od jedné do pěti, kdy pět bylo nejvyšší možné hodnocení. Pokud se tedy například vydali na MVS především kvůli vínu, jestli shledávali nabídku dostatečně širokou apod.

Graf č. 7. Míra uspokojení hlavního cíle cesty

Zdroj: vlastní data

Z výsledků vyšel celkový průměr uspokojení 4,35. Z dotazníku vyplývá, že padesát čtyři návštěvníků bylo naprosto spokojeno a vybralo nejvyšší možné hodnocení, třicet tři návštěvníků vybralo druhé nejvyšší hodnocení, což znamená, že i jim se z velké části jejich nároky splnily. Průměrné hodnocení vybralo pouze dvanáct klientů. Dalším třem návštěvníkům se jejich očekávání spíše nesplnila, přičemž se jejich cíle týkaly především sportovního vyžití. Z grafu lze tedy vyhodnotit, že se z větší části klientům jejich očekávání naplňují a jsou s možnostmi, které MVS nabízí, **spíše spokojeni** a přijdou jim **dostatečné**.

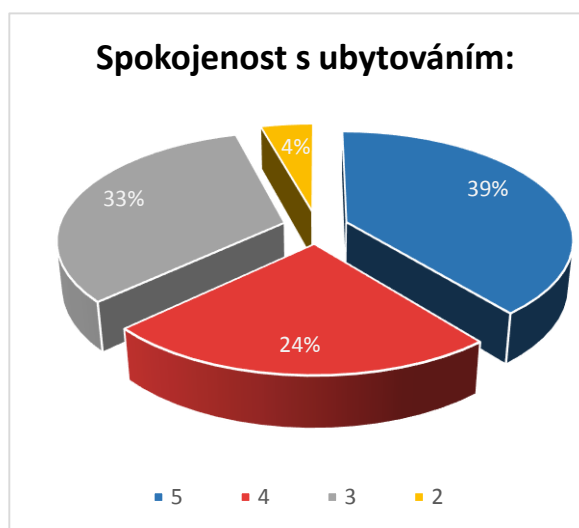
Na vinných stezkách na kole bylo čtyřicet osm respondentů, na procházku se vydalo třicet devět z dotazovaných a brusle si s sebou na stezky vzali dva návštěvníci. Jedenáct respondentů bylo na stezkách jak na kole, tak i pěšky a jeden z dotazovaných využil na stezkách kolo i brusle a některé stezky si prošel i pěšky. Vzhledem k tomu, že jsou to především cyklistické trasy, jejich primární účel se potvrdil. Ač jsou výsledky poměrně vyrovnané, na stezkách se přece jenom jezdí **nejvíce na kolech** (52 %).

Následujících pět otázek se týká ubytovacích možností, do kterých byly zařazeny hotely, penzióny, chatky, kempy a noclehy se snídaní v soukromých rodinných domech. Bylo možné vybrat i více odpovědí. Překvapivé bylo, že na místě přespalo pouze čtyřicet šest respondentů (45%). Z toho jich dvacet tři využilo hotely a penzióny, patnáct respondentů přespávalo v kempu a osm z nich se ubytovalo v chatkách. Pouze

dva klienti si vyhledali tzv. „*bed and breakfast*“.⁷¹ Vlastní odpovědi využili čtyři respondenti a zmínili turistické ubytovny, faru a spaní přímo ve sklípku.

Nejčastěji klienti na stezkách využili dvoudenní ubytování (18). Jednodenní ubytování využilo pouze jedenáct z dotazovaných a déle než dva dny na stezkách zůstalo sedmnáct respondentů. Z odpovědí vyplývá, že pokud se klienti již rozhodnou využít ubytovacího zařízení v okolí vinných stezek, přespávají spíše dva a více dní (76 %), přičemž devatenáct z nich využilo pro delší pobyt (dva a více dní) hotely nebo penziony a dvanáct z nich přespávalo v kempech.

Spokojenost klientů s ubytováním je následující:

Graf č. 8. Spokojenost s ubytováním

Zdroj: vlastní data

Respondenti opět měli na výběr z bodové škály, kdy nejvyšší hodnocení představovalo pět bodů. Nejnižší možné hodnocení tedy znázorňoval jeden bod. Jak již vyplývá ze samotného grafu žádný z respondentů, který v rámci svého výletu využil možnosti přespání, nevybral nejnižší možné hodnocení. Průměr ze zkoumaného vzorku je 3,98. Z čehož vyplývá, že jsou uživatelé ubytovacích zařízení **spíše spokojeni** než nespokojeni a mají dobré zkušenosti. Pouze dva respondenti byli spíše nespokojeni.

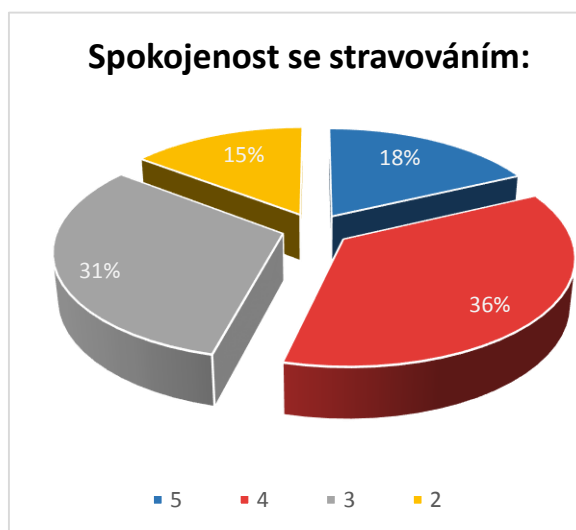
Poslední otázka, která se týkala ubytování, se zaměřila na ty, kteří v okolí vinných stezek nevyužili ubytovacího zařízení. U čtyř respondentů došlo

⁷¹ Nocleh se snídaní v soukromých rodinných domech, kteří nabízí k pronájmu volný pokoj.

k nedorozumění, nejspíše kvůli nevhodně položené otázce v dotazníku. Dotyční nevyužili ubytovací zařízení, ale spali ve stanech „na divoko“, nebo byli ubytováni u známých, tudíž v okolí vinných stezek přespávali. Čtyřicet sedm respondentů uvedlo, že nepřespávalo, protože byli pouze na jednodenním výletě, z toho jeden respondent k jednodennímu výletu doplnil, že jsou ceny za ubytování nepřiměřené. Zbýlých pět respondentů uvedlo, že bydlí v blízkosti vinných stezek, a tudíž nepotřebují vyhledávat ubytovací služby.

Tři následující otázky se pro změnu zabývají stravovacím zařízením. Osmdesát jedna z dotazovaných (79 %) v rámci svého výletu využilo možnosti stravování se v okolí vinných stezek. Zbýlých dvacet jedna respondentů (21 %) vybralo, že nevyužilo tuto možnost, protože mělo na výletě výhradně vlastní stravu, ale sedm z nich v další otázce uvedlo, že si přece jenom využili rychlé občerstvení, nebo občerstvení v rámci degustace vína a dva respondenti dokonce uvedli, že jedli v restauraci. Z výsledných odpovědí tedy vyplývá, že možnost stravování se využila téměř většina klientů (88 %). Z výzkumného vzorku dále vyplývá, že se klienti nejčastěji stravují v restauracích, případně v restauracích, které jsou součástí hotelů a penzionů (55). V rámci degustace vín využilo možnost drobného občerstvení třicet dva respondentů a dvacet sedm klientů využilo rychlé občerstvení (párek v rohlíku, hranolky apod.)

Spokojenost klientů se stravováním je následující:

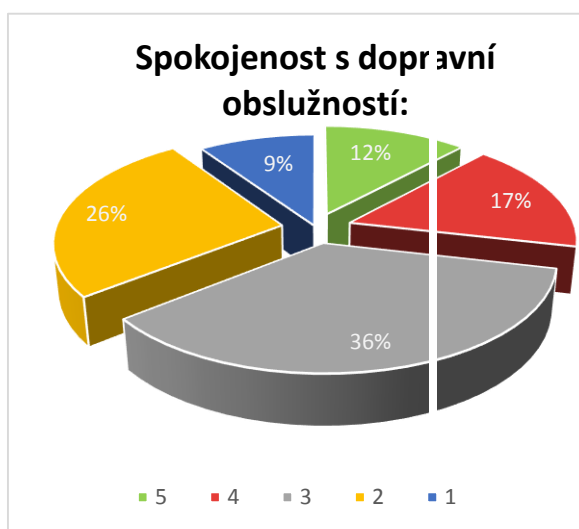

Graf č. 9. Spokojenost se stravováním

Zdroj: vlastní data

Respondenti měli opět na výběr mezi škálou jedna až pět, přičemž bylo pět nejvyšší možné hodnocení. Průměrné hodnocení je 3,57, což znamená, že klienti jsou spíše spokojeni, ale hodnocení se pohybuje lehce nad průměrem. Na druhou stranu žádný z respondentů jídlo v okolí vinných stezek neohodnotil nejnižším možným stupněm. Místní stravovací možnosti tedy lze spíše hodnotit jako **uspokojivé**.

Následující dvě otázky se týkají veřejné hromadné dopravy a jejího využití. Pouze čtyřicet dva respondentů (42 %) využilo v rámci svého výletu vlaky nebo autobusy. Zbýlých šedesát klientů stezek (58 %) veřejnou hromadnou dopravu žádným způsobem nevyužilo. Spokojenost s dopravní obsluhností stezek je následující:

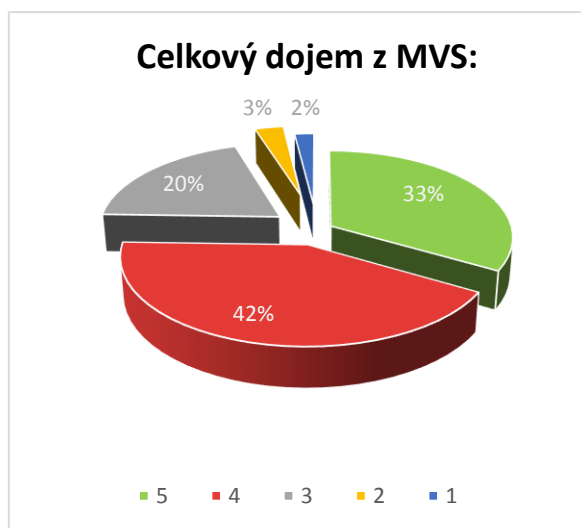
Graf č. 10. Spokojenost s dopravní obsluhností stezek

Zdroj: vlastní data

S dopravní obsluhností je naprosto spokojeno pouze pět respondentů. Průměrné hodnocení se však pohybuje okolo 2,95, což znamená, že je dopravní obsluhnost v okolí vinných stezek zcela **průměrná**, čemuž odpovídají i nejčastěji vybraná hodnotící střední hodnota.

Posledním hodnotícím kritériem v dotazníku bylo celkové hodnocení Moravských vinařských stezek. Přičemž respondenti opět museli vybrat z číselné hodnotící škály od jedné do pěti, kdy pět znamenalo nejvyšší možné hodnocení. Na tuto otázku navazovala možnost vyjádření se k samotnému projektu MVS. Respondenti zde byli požádáni o vypsání osobních připomínek, či doporučení pro zlepšení tohoto projektu. Komentáře byly anonymní a dobrovolné.

Celkový dojem z MVS byl následující:

Graf č. 11. Celkový dojem z MVS

Zdroj: vlastní data

Celkový dojem z MVS se pohybuje v průměru okolo 4,02, což je velmi vysoká hodnota, vzhledem k hned několika ukazatelům, přičemž nejnižším možným stupněm, stezky ohodnotili dva respondenti a druhým nejnižším stupněm pouze tři návštěvníci. Lze tedy konstatovat, že MVS stezky jsou **oblíbené**.

S vyplněním poslední dobrovolné otázky, si dalo práci pouze šestnáct dotazovaných. V připomínkách objevilo:

- *Nedostatek akcí pro rodiny s dětmi a abstinenty.*
- *Jako cyklista podle našich zákonů nesmím konzumovat alkohol. Jaká je logika zřizování stezek, když se budují za tímto účelem?*
- *Při nepříznivém počasí není na trasách dostatek stříšek, pod které by se šlo schovat.*
- *Nedostatek veřejných toalet na jednotlivých trasách.*
- *Chybí mi nabídka zdravého jídla.*
- *Nedostatečné internetové připojení.*

Většina respondentů se však shoduje na velmi důležitém problému:

- *Na trasách je nekvalitní povrch a silnice jsou rušné. Velice často je na trasách hustý provoz a pro cyklisty je to nebezpečné.*

- *Přímo na trasách není téměř možné se dozvědět podrobné informace o stezkách. (Kde je možné se zastavit na jídlo, jaké památky jsou v okolí atd.) Chybí orientační tabule a informace o tom, kdy se konají kulturní události.*

10.4. Návrhy pro možné zlepšení MVS

Po vyhodnocení dotazníkového šetření a následné analýzy dat bylo zjištěno kromě jiných výsledků, které jsou rozebrány v předchozí kapitole, i několik zásadních problémů Moravských vinařských stezek:

- Téměř polovina respondentů projekt MVS nezná, nebo o něm nemá dostatek informací.
- Nejméně navštěvované stezky jsou ve Slovácké podoblasti.
- V budování cyklostezek spolu s podporou a rozvojem enoturistiky je jistá nelogičnost, když je alkohol cyklistům zcela zakázán.
- Na trasách není dostatek informací o samotných stezkách. Navíc zde chybí doporučení o místech a událostech, které je možné v okolí vinných stezek navštívit.
- MVS mají nedostatek cyklostezek a tras, které jsou zcela odděleny od hustého provozu na silnicích.
- Místní gastronomie návštěvníky MVS moc nezajímá.

Z výsledků dotazníkového šetření vyplynulo, že ač se na MVS stezkách čím dál více zvyšuje návštěvnost, mnoho lidí je dostatečně nezná a neumí si představit možnosti, které se jim tento projekt nabízí. Jelikož se nejvíce respondentů o stezkách dozvědělo díky doporučení od svých známých a přátel, projekt by se měl snažit o větší reklamu a propagaci. Jednou z efektivních možností, jak zviditelnit MVS, jsou zcela určitě sociální sítě, na kterých v dnešní době tráví spousta lidí mnoho času. Tímto způsobem lze oslovit vysoký počet potenciálních návštěvníků. Ne všichni však využívají sociální sítě, proto je dobré reklamu umístit i na internetové stránky, které se

tematicky týkají i MVS. Kromě internetové kampaně lze také umístit propagační materiály do vináren, ve kterých se prodávají výrobky právě z této vinařské oblasti.

Z výsledků dotazníkového šetření vyšla ještě jedna překvapivá informace. Slovácká vinařská podoblast je nejméně navštěvovanou vinařskou podoblastí. Samotný projekt by se tedy měl zaměřit na větší propagaci Slovácké podoblasti. Vzhledem k tomu, že rozlohou je největší podoblast, má jistě skrytý potenciál k tomu, aby do svých vinařských obcí nalákala daleko více návštěvníků.

Jak již ze samotného názvu projektu vyplývá, Moravské vinařské stezky se snaží potencionální zákazníky nalákat především prostřednictvím velkého množství dlouhých cyklotras doplněných o vinohrady a ochutnávky regionálního vína. V tomto bodě se však projevuje jistá nelogičnost. A to z toho důvodu, že je v České Republice jízda na kole po konzumaci alkoholu zakázána. Z toho vyplývá, že by se pro vyšší možnou návštěvnost stezek, měla do jisté míry poupravit legislativa. Cyklisté by se poté nemuseli obávat nechtěných incidentů s policií. Zákaz řízení kola po konzumaci alkoholu by se samozřejmě úplně rušit neměl, protože opilí lidé jsou na silnicích opravdu nebezpeční, avšak jistá tolerance alkoholu by povolena být mohla. Spočívala by v tom, že by cyklisté mohli alespoň ochutnat vzorky vína pro následnou koupi láhve. Již několikrát se apelovalo na povolení alespoň nízké hladiny alkoholu v krvi u cyklistů. V současné době se tento problém aktuálně řeší i v poslanecké sněmovně. Smyslem návrhu je nabídka jisté tolerance slušným lidem, kteří si na trase chtějí dát jedno víno či pivo. Debatuje se o rozmezí alkoholu v krvi mezi 0,5–0,8 promile. Nápad se samozřejmě setkává i s negativní odezvou.⁷²

S touto problematikou souvisí další problém. Téměř většina stezek vede po silnicích, které nejsou odděleny od silničního provozu. Navíc je podle dotazovaných respondentů několik tras ve velmi špatném stavu. Pokud stezky nejsou v kvalitním stavu, je možné, že to odradí spousty návštěvníků. Především rodiny s dětmi, protože rodiče jistě nechtějí ohrozit své ratolesti. Oddělení stezek od silničního provozu by do jisté míry vyřešil i problém s cyklisty a vínem. Je samozřejmé, že při tak dlouhých

⁷² IVÁNEK, Lukáš, DOLEJSKÝ, Roman. *Senátorský návrh: až 0,8 promile alkoholu pro cyklisty [online]*. 7. 4. 2016. [cit. 8. 4. 2016]. Dostupné z: http://breclavsky.denik.cz/zpravy_region/novela-zakona-ma-cyklistum-povolit-0-8-promile-alkoholu-odbornici-jsou-proti-20160407-zyky.html

stezkách není reálné všechny trasy odpojit od silničního provozu, ale jedna z možných variant, která se nabízí, je oprava a rozšíření současných silnic, na kterých by měli cyklisté svůj vlastní vyhraněný pruh.

Dále bylo zjištěno, že se na stezkách objevuje nedostatek informací o samotných trasách. Návštěvníci by přivítali větší množství informačních tabulí, díky kterým by se dozvěděli, kam by se mohli jít najíst, kde by mohli přespat anebo které historické památky se nachází v jejich blízkém okolí. Vzhledem k tomu, že jsou stezky velmi dlouhé, je docela těžké odhadnout, na kterých místech by návštěvníkům informační tabule nejvíce vyhovovaly. Na každé stezce by ale měly být alespoň tři informační tabule a případné rady a tipy na výlety. Součástí tabule by měla být i mapa, ze které by se návštěvníci mohli dozvědět, v jakých částech se stezka, na které se právě nachází, napojuje nebo se křížuje s jinou stezkou.

Ač z výsledků dotazníkového šetření vyplynulo, že se téměř většina lidí v rámci svého výletu na stezkách stravovala, jejich primární cíl cesty to nebyl. Zde je možné spatřit skrytý potenciál. V okolí vinných stezek by návštěvníci jistě ocenili více akcí, které jsou spojeny s jídlem. Variant může být několik. Například událost, která by se týkala prodeje domácích uzenin apod. S tím souvisí i další připomínka, která se v dotazníkovém šetření objevila. Na stezkách chybí dostatečná nabídka zdravého jídla. Certifikované podniky, které jsou na stezkách, varianty zdravého jídla nabízí, nejspíše však neuspokojují poptávku. Na každé z tras by proto mohla být alespoň jedna restaurace, která nabízí různé variace zdravých pokrmů. Někteří návštěvníci by také zcela jistě ocenili nabídku vegetariánských a veganských jídel.

ZÁVĚR

Jižní Morava je jistě velmi atraktivní turistická destinace, která má svým návštěvníkům co nabídnout. Jedním ze zajímavých a novějších projektů, které se na jižní Moravě objevují, jsou Moravské vinařské stezky. Hlavním předmětem těchto stezek je cykloturistika propojená s enoturistikou, která v dnešní době čím dál více získává na popularitě. Moravské vinařské stezky disponují jedenácti vinařskými stezkami, které dohromady měří téměř 1200 kilometrů.

Jedním z cílů práce byla analýza ubytovacích možností, sportovních a odpočinkových aktivit a kulturních událostí, které je možné navštívit v okolí vinných stezek. Po důsledném rozebrání a charakteristice jednotlivých stezek lze říci, že se na vinařských stezkách a v jejich blízkém okolí koná celoročně mnoho různorodých akcí a událostí, na které je možné se vyjet podívat. Podobné výsledky se týkají i ubytovacích možností. Na každé z jednotlivých stezek se nachází minimálně pět a více možností, kde lze přespat. Vzhledem k jednotlivým délkám stezek lze vyhodnotit, že s ubytováním na stezkách by neměl být žádný problém.

Vzhledem k rostoucí návštěvnosti je třeba se zaměřit na nedostatky, které by návštěvníkům na stezkách mohly vadit. Dalším cílem práce tedy bylo vytvořit dotazníkové šetření, z jehož výsledků mělo vyplynout, jak moc jsou MVS známé a především, jak jsou klienti těchto stezek spokojeni.

Moravské vinařské stezky jsou celkově hodnoceny velmi pozitivně. Výsledky spokojenosti byly spíše nadprůměrné. Špatné hodnocení se týkalo pouze nedostatečné veřejné dopravní obslužnosti stezek. Po vyhodnocení výzkumu a následné analýzy dat také vyplynulo i několik zásadních problémů, které by v budoucnu mohly negativně ovlivnit celkový projekt a snížit jejich návštěvnost. Jednou z hlavních překážek vyšší návštěvnosti stezek je nedostatečná propagace. Velká část respondentů MVS zná, ale chybí jim dostatek informací k tomu, aby stezky navštívili. Problémy se také týkaly především špatného stavu stezek a také toho, že jsou stezky vedeny přes rušné silnice a to ohrožuje životy cyklistů, ale i řidičů. Dále si respondenti přáli více informací, které se týkají samotných tras.

Na základě výsledků z dotazníkového šetření bylo navrženo několik možností, jak by se projekt MVS mohl do budoucna zlepšit, a uspokojit tak vyšší množství návštěvníků.

SUMMARY

This bachelor thesis describes the project of Moravian wine trails, which offers its visitors almost 1200 km of cycling paths connected with the nature and sights of south Moravia and primarily with wine and vineyards.

The thesis also analyses the accommodation options, options of leisure and sport activities and cultural events, which are located around these wine trails. The results show that it is easy to find accommodation on these trails and that many cultural events, either connected with wine or not, take place in every season.

The aim of the thesis was to create a survey based on questionnaires, and thanks to this it was possible to find out to which extent are Moravian wine trails known and primarily, how are visitors satisfied with them.

The evaluation of the survey followed by data analysis shows that many of the respondents either don't know the trails at all, or don't have access to enough information. However, if the respondents visited the trails, they were satisfied.

Part of the questionnaire allowed the respondents to write any shortcomings which they encountered on the trails. The clients complained mainly about the roads, which are part of heavy traffic and are also in a bad condition. The clients also missed information about the paths provided in the terrain.

These remarks therefore served for a proposal of several options for a possible improvement of the project.

SEZNAM PRAMENŮ A LITERATURY

FIALKOVÁ, Božena. *Enologie a odborná degustace*. Vyd. 2. Praha: Vysoká škola hotelová v Praze 8, 2005. 140 s. ISBN 978-80-86578-70-5.

GROMBÍŘ, Jan, GROMBÍŘ, Jakub. *Průvodce sklepními uličkami jižní Moravy: za tajemstvím vinných sklepů po Moravských vinařských stezkách*. Vyd. 1. Brno: Nadace Partnerství, 2007. 252 s. ISBN 978-80-238-9422-3.

KOTLER, Philip. *Moderní marketing: 4. evropské vydání*. 1. vyd. Praha: Grada, 2007. 1041 s. ISBN 978-80-247-1545-2.

KRAUS, Vilém. *Réva a víno v Čechách a na Moravě*. Vyd. 1. Praha: Radix, 1999. Tradice a současnost (Radix). 280 s. ISBN 80-86031-23-3.

INDROVÁ, Jarmila, HOUŠKA, Petr a PETRŮ, Zdenka. *Kvalita ve službách cestovního ruchu*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2011. 169 s. ISBN 978-80-245-1766-7.

LACINA, Karel. *Management a marketing cestovního ruchu*. Vyd. 1. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2010. 81 s. ISBN 978-80-7408-035-7.

NEUMAN, Jan. *Turistika a sporty v přírodě: [přehled základních znalostí a dovedností pro výchovu v přírodě]*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2000. 197 s. ISBN 80-7178-391-9.

ONDRÁČEK, Jan, HŘEBÍČKOVÁ, Sylva. *Cykloturistika*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2007. 123 s. ISBN 978-80-210-4443-2.

POKORNÝ, Pavel. *Tradiční vinařství na Moravě*. 2., upravené vydání. Ilustrace Rostislav Pospíšil. Mikulov: Regionální muzeum v Mikulově, 2013. 94 s. ISBN 978-80-85088-43-4.

VECHETA, Vladimír. *Na kole krajem památek a vína. Moravské vinařské stezky*. Brno: Nadace Partnerství, 2013. 224 s. ISBN 978-80-904918-7-8

VYŠKOVSKÝ, Jan. *Turistika*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 1992. 73 s. ISBN 80-210-0496-7.

ZELENKA, Josef, PÁSKOVÁ, Martina. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Kompletně přepracované a doplněné 2. vydání. Praha: Linde, 2012. 768 s. ISBN 978-80-7201-880-2.

ČESKÁ TELEVIZE. Události v regionech [televizní vysílání]. Česká televize. [online]. ČT, 2013. [cit. 22. 11. 2015]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10122427178-udalosti-v-regionech-brno/313281381990807-udalosti-v-regionech/>

BERRY, Tim. *What is SWOT Analysis?* In: *bplans.com* [online]. In: Bplans.cz [cit. 7. 4. 2016]. Dostupné z: <http://articles.bplans.com/how-to-perform-swot-analysis/#>

BRANDI, Frederico. *Enotourism anyone?* [online]. 2014. In: Wineandabout.cz [cit. 15. 1. 2015]. Dostupné z: <http://wineandabout.com/business/enotourism-anyone/>

Certifikace. *Kategorie, definice a seznam certifikovaných zařízení.* In: Wineofczechrepublic.cz [online]. [cit. 28. 1. 2016] Dostupné z: <http://www.wineofczechrepublic.cz/cesty-za-vinem/certifikace/37-kategorie-definice-a-seznam-certifikovanych-zarizeni.html>

IVÁNEK, Lukáš, DOLEJSKÝ, Roman. *Senátorský návrh: až 0,8 promile alkoholu pro cyklisty* [online]. In: Breclavskydenik.cz 7. 4. 2016. [cit. 8. 4. 2016]. Dostupné z: http://breclavsky.denik.cz/zpravy_region/novela-zakona-ma-cyklistum-povolit-0-8-promile-alkoholu-odbornici-jsou-proti-20160407-zyky.html

Kritéria pro ubytovací zařízení. In: Cyklistevitani.cz [online]. [cit. 2. 2. 2016] Dostupné z: <http://www.cyklistevitani.cz/Podminky-certifikace/Ubytovaci-zarizeni.aspx>

KVAPILOVÁ, Eva, FLAMIK, Juraj. *Rozšíření produktu Moravských vinařských stezek, studie* [online]. Listopad 2014. In: Stezky.cz [cit. 2. 1. 2016]. Dostupné z: http://www.stezky.cz/MVS/media/Grafika/Tiskoviny_pdf/4-15-Studie-rozsireni-produktu-MVS.pdf

KVAPILOVÁ, Eva. *Nabídka partnerství pro obce, mikroregiony, mas, vinaře a další organizace na vinařských stezkách* [online]. In: Stezky.cz [cit. 2. 2. 2016]. Dostupné z: <http://vinarske.stezky.cz/Partnerske-obce/Nabidka-partnerstvi.aspx>

Nařízení vlády č. 142/2014 Sb., *O stanovení bližších podmínek při provádění opatření společné organizace trhů se zemědělskými produkty v oblasti vinohradnictví a vinařství, ve znění pozdějších předpisů*. In: Beck-online [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 22. 2. 2016] Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqge2f6mjugiwtg>

Mapy jižní Moravy [online] In: Mapy.cz [cit. 15. 3. 2016] Dostupné z: <https://mapy.cz/zakladni?x=17.0026000&y=49.2783010&z=11&q=ji%C5%BEn%C3%AD%20morava>

Moravské vinařské stezky [online]. In: Stezky.cz [cit. 15. 3. 2016] Dostupné z: <http://www.stezky.cz/Vypis-vyhledavani.aspx?lat=48.92600761730505&lon=16.78539773500006&z=9>

Podmínky certifikace Cyklisté vítáni. In: Cyklistevitani.cz [online]. [cit. 2. 2. 2016] Dostupné z: <http://www.cyklistevitani.cz/Podminky-certifikace.aspx>

STANOVSKÝ, Michael. *O organizaci klubu českých turistů*. [online]. In: KCT.cz 15. 1. 2012. [cit. 5. 1. 2016]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/o-organizaci-klubu-ceskych-turistu>

Ústavní zákon č. 347/1997 Sb., *O vytvoření vyšších územních samosprávných celků, ve znění pozdějších předpisů*. In: Beck-online [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 22. 2. 2016]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzhe3v6mzug4wte>

Vinařská oblast Morava [online]. In: Wineofczechrepublic.cz [cit. 30. 1. 2016] Dostupné z: <http://www.wineofczechrepublic.cz/nase-vina/vinarske-regiony/vinarska-oblast-morava.html>

VINTUR PROJECT. *European enotourism HANDBOOK* [online]. 2005. In: recevin.cz [cit. 17. 1. 2015] Dostupné z: http://www.recevin.net/userfiles/file/VINTUR/VADEMECUM_ENOTURISMO_EUROPEO_1_engl%20sept05.pdf

Zákon č. 36/1960 Sb., *O územním členění státu, ve znění pozdějších předpisů*. In: Beck-online [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 3. 3. 2016]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzgyyf6mzwfuyta>

Zákon č. 321/2004 Sb., *O vinohradnictví a vinařství, ve znění pozdějších předpisů*. In: Beck-online [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 1. 2016] Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqga2f6mzsgewtcmj>

SEZNAM ZKRATEK

CR – cestovní ruch

JM – jižní Morava

KČT – klub českých turistů

MVS – Moravské vinařské stezky

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek č. 1. Územní vymezení Jihomoravského kraje.	24
Obrázek č. 2. Samosprávné vymezení Jihomoravského kraje.....	24
Obrázek č. 3. Členění jižní Moravy podle CzechTourism.....	25
Obrázek č. 4. Moravský vinařský region.....	30
Obrázek č. 5. Logo Cyklisté vítáni	33
Obrázek č. 6. Infrastruktura MVS	36
Obrázek č. 7. Značení MVS	36

SEZNAM TABULEK A GRAFŮ

Tabulka č. 1. SWOT analýza silných a slabých stránek organizace	61
Graf č. 1. Délka stezek v km	59
Graf č. 2. Pohlaví respondentů	63
Graf č. 3. Věkové rozdělení.....	63
Graf č. 4. Obeznamenost s Moravskými vinařskými stezkami	64
Graf č. 5. Informační zdroje o MVS.....	65
Graf č. 6. Nejnavštěvovanější vinařská podoblast.....	66
Graf č. 7. Míra uspokojení hlavního cíle cesty.....	67
Graf č. 8. Spokojenost s ubytováním	68
Graf č. 9. Spokojenost se stravováním	69
Graf č. 10. Spokojenost s dopravní obslužností stezek	70
Graf č. 11. Celkový dojem z MVS.....	71

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1. Moravské vinařské stezky.....	86
Příloha č. 2. Dotazníkové šetření.....	87

Příloha č. 2. Dotazníkové šetření

Moravské vinařské stezky

Vážení respondenti, Vážené respondentky,

ráda bych Vás požádala o vyplnění krátkého dotazníku, jehož cílem, je zjistit spokojenost klientů na Moravských vinařských stezkách. U většiny otázek je možné vybrat více odpovědí. Tento průzkum slouží jako podklad pro bakalářskou práci. Výsledky využiji pro navržení možného zlepšení stezek pouze v rámci své bakalářské práce. Účast ve výzkumu je anonymní a dobrovolná.

Předem děkuji za ochotu a spolupráci. Veronika Stropková, studentka třetího ročníku aplikovaných ekonomických studií a filozofie - filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci.

V případě jakýchkoliv dotazů, mne kontaktujte na: Stropkova7@seznam.cz

1. Znáte Moravské vinařské stezky?

- Ano.
- Pouze jsem o nich slyšel/a, ale nemám dostatek informací.
- Ne, neslyšel/a jsem o nich.

2. Navštívil/a jste některou z nich?

- Ano.
- Ne, ale chystám se.
- Ne, protože o nich nemám dostatek informací.
- Ne, nezajímá mě to.

Pokud jste žádnou ze stezek nenavštívil/a, přejděte prosím na otázku č. 20.

3. Ve kterých vinařských podoblastech jste některou ze stezek navštívil? Můžete vybrat i více možností:

- Velkopavlovická
- Mikulovská
- Slovácká
- Znojemská

4. Jakým způsobem jste se o Moravských vinařských stezkách dozvěděl/a?

- Z tisku (časopisy, noviny apod.)
- Z rádia či televize.
- Díky doporučení od známého.
- Z internetu (mimo sociální sítě).
- Ze sociálních sítí.

- Už nevím.
- Jiné:

5. Jaký byl hlavní cíl a důvod Vaší cesty?

- Sportovní vyžití.
- Jihomoravské víno.
- Kulturní akce.
- Historické památky.
- Příroda.
- Místní gastronomie.
- Jiné:

6. Ohodnoťte prosím, do jaké míry byl naplněn hlavní cíl Vaší cesty? (Př. Požadované sportovní vyžití, dostatečně široký sortiment vín atd.) 5 je nejvyšší hodnocení.

1 - 2 - 3 - 4 - 5

7. Na vinných stezkách jste byl/a:

- Pěšky.
- Na kole.
- Jinak:

8. Využil/a jste při svém výletu ubytovací zařízení?

- Ano.
- Ne.

9. Pokud jste nepřespával/a, jaký jste k tomu měl/a důvod?

- Byl to pouze jednodenní výlet.
- Nabídka byla nedostatečná.
- Ceny za ubytování jsou nepřiměřené.
- Jiný:

10. Pokud jste přespával/a, jaký typ ubytování jste zvolil/a?

- Stanování v campu.
- Chatka.
- Ubytování v penzionu, hotelu.
- "bed and breakfast" (nocleh se snídaní v soukromých rodinných domech)
- Jiné:

11. Pokud jste přespával/a, jak dlouho?

- 1 noc
- 2 noci
- déle

12. Pokud jste přespával/a. Ohodnoťte prosím, jak jste byl/a spokojen/a s ubytováním.

1 - 2 - 3 - 4 - 5

13. Využil/a jste stravovacího zařízení?

- Ano.
- Ne, měl/a jsem vlastní stravu.
- Ne, výběr pro mne nebyl dostatečný.
- Jiné:

14. Pokud jste se stravoval/a, vyberte prosím, kde:

- Restaurace (hotely, penziony).
- Stravování spojené s degustací vína.
- Rychlé občerstvení (párek v rohlíku, hranolky atd.)
- Jiné:

15. Pokud jste se na výletě stravoval/a. Ohodnoťte prosím, jak jste byl/a s jídlem spokojen/a.

1 - 2 - 3 - 4 - 5

16. Využil/a jste v rámci svého výletu veřejnou hromadnou dopravu? (vlaky, autobusy)

- Ano.
- Ne.

17. Pokud ano, jak jste byl spokojen/a s dopravní obslužností stezek?

1 - 2 - 3 - 4 - 5

18. Jaký byl Váš celkový dojem z Moravských vinařských stezek?

1 - 2 - 3 - 4 - 5

19. Zde napište prosím, pokud Vám cokoli chybělo, případně možná doporučení pro zlepšení Moravských vinařských stezek:

20. Vaše pohlaví? Žena Muž

21. Věk: 18 – 25 26 – 35 36 – 45 46 – 60 61. a více